

Київський національний торговельно-економічний університет

Кафедра фінансового аналізу і аудиту

ВИПУСКНА КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему:

«Організація і методика аналізу фінансового стану промислового підприємства»

Студентки 2 курсу, 4м групи,
спеціальності «Облік і
оподаткування»
спеціалізації «Фінансовий
аналіз та аудит»

Щербань Юлія
Миколаївна

_____ *підпис
студента*

Науковий керівник
канд. екон. наук,
доцент

Заремба Ольга
Олександрівна

_____ *підпис
керівника*

Гарант освітньої програми
д-р екон. наук, доцент,
відмінник освіти

Назарова Каріна
Олександрівна

_____ *підпис*

Київ 2019

Київський національний торговельно-економічний університет

Факультет обліку, аналізу і інформаційних систем
Кафедра фінансового аналізу та аудиту
Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»
спеціалізація «Фінансовий аналіз і аудит»

Затверджую

Зав. кафедри

Назарова Карина Олександрівна

« _____ » _____ 2019 р.

**Завдання
на випускню кваліфікаційну роботу студентці**

Щербань Юлії Миколаївні

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема випускної кваліфікаційної роботи: «Організація та методика аналізу фінансового стану промислового підприємства» (за матеріалами ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина»)

Затверджена наказом ректора від « 28 » травня 2019 р. № 1430

2. Строк здачі студентом закінченої роботи: «01» листопада 2019 р.

3. Цільова установка та вихідні дані до роботи:

Мета роботи: вивчення економічної сутності аналізу та практичних методик оцінки фінансового стану промислового підприємства та розробка методичних рекомендацій щодо напрямків удосконалення організації аналізу фінансового стану ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина».

Об'єкт дослідження: процес аналізу фінансового стану ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина».

Предмет дослідження: теоретико-методичні та прикладні підходи до формування методики аналізу фінансового стану підприємства.

4. Перелік графічного матеріалу: робота містить таблиці, рисунки, формули та розрахунки, що характеризують господарську діяльність

ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина».

5. Консультанти по роботі (проекту), із зазначенням розділів проекту, що стосуються їх:

Розділ	Консультант (прізвище, ініціали)	Підпис, дата	
		Завдання видав	Завдання прийняв
1-3			

6. Зміст випускної кваліфікаційної роботи (проекту) (перелік питань за кожним розділом)

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та завдання аналізу фінансового стану підприємства.

1.2. Оцінка спеціальної літератури та нормативної бази з питань аналізу фінансового стану промислового підприємства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПрАТ "РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД «ТРАКТОРОЗАПЧАСТИНА» "

2.1. Організаційно – економічна характеристика промислового підприємства.

2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПрАТ "РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД «ТРАКТОРОЗАПЧАСТИНА»"

3.1. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.

3.2. Аналіз ділової активності та фінансових результатів діяльності підприємства.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

7. Календарний план виконання роботи (проекту)

№ з/п	Назва етапів випускної кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи (проекту)	
		За планом	Фактично
1	Вивчення спеціальної літератури, збирання та обробка інформації	16.01.2018	16.01.2018
2	Написання вступу і розділу 1	25.06.2019	25.06.2019
3	Написання розділу 2	06.09.2019	06.09.2019
4	Написання розділу 3	23.10.2019	23.10.2019
5	Написання висновків та пропозицій	30.10.2018	30.10.2018
6	Оформлення та представлення роботи на кафедрі	01.11.2019	

8. Дата видачі завдання «24» січня 2019 року

9. Керівник випускної кваліфікаційної роботи

Заремба О.О. _____
(підпис)

10. Керівник освітньо-професійної програми

Назарова К.О. _____
(підпис)

11. Завдання прийняв до виконання студент-дипломник

Щербань Ю.М. _____
(підпис)

12. Висновок керівника випускної кваліфікаційної роботи

Аналіз фінансового стану підприємства є необхідним етапом для розробки планів і прогнозів фінансового оздоровлення підприємства. Фінансовий стан підприємства треба систематично й усебічно оцінювати з використанням різних методів, прийомів та методик аналізу. Стійкий фінансовий стан підприємства формується в процесі всієї його виробничо-господарської діяльності. Тому оцінку фінансового стану можна об'єктивно здійснити не через один, навіть найважливіший, показник, а тільки за допомогою комплексу, системи показників, що детально й усебічно характеризують господарське становище підприємства. Отже, через наявність великої кількості різноманітних методик аналізу фінансового стану підприємства існує потреба та доцільність їх системної класифікації, яка надасть можливість об'єднати різноманітні методичні підходи в окремі групи, визначити спільні проблеми та недоліки, що притаманні окремим розробкам.

Зміст роботи відповідає поставленим завданням та розкриває тему дослідження. В роботі проведено аналіз нормативно-правової бази та огляд спеціальної літератури; здійснено організаційно – економічну характеристику досліджуваного підприємства; розглянуто особливості аналізу фінансового стану підприємства ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина», визначено шляхи удосконалення та надані пропозиції щодо покращення, що обумовлює практичну значущість роботи.

Робота містить таблиці, рисунки, діаграми, сформовані за розрахунками структури та динаміки показників фінансової звітності ПрАТ «Роменський завод «Тракторозапчастина».

В цілому робота написана на належному теоретичному та методичному рівні, відповідає встановленим вимогам та заслуговує на позитивну оцінку.

**Керівник випускної
кваліфікаційної роботи**

Заремба О.О. _____

13. Висновок про випускну кваліфікаційну роботу

Випускна кваліфікаційна робота студентки Щербань Ю.М. може бути допущена до захисту в екзаменаційній комісії.

**Керівник освітньо-
професійної програми**

Назарова К.О. _____

Завідувач кафедри

Назарова К. О. _____

« _____ » 2019 р.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА.....	10
1.1. Сутність та завдання аналізу фінансового стану підприємства.....	11
1.2. Оцінка спеціальної літератури та нормативної бази з питань аналізу фінансового стану промислового підприємства.....	16
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1	19
РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПрАТ "РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД «ТРАКТОРОЗАПЧАСТИНА» "	20
2.1. Організаційно – економічна характеристика промислового підприємства.....	20
2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства.....	29
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2	34
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПрАТ "РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД «ТРАКТОРОЗАПЧАСТИНА»"	30
3.1. Аналіз ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості підприємства.....	34
3.2. Аналіз ділової активності та фінансових результатів діяльності підприємства.....	40
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3	46
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ	48
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	50
ДОДАТКИ.....	55

ВСТУП

В сучасних умовах ринкової економіки обґрунтованість та дієвість управлінських рішень на мікро- та макрорівнях значною мірою залежить від результатів оцінки фінансового стану суб'єктів господарювання, зміст якої виходить за межі обчислення окремих коефіцієнтів і передбачає вивчення комплексу показників, які відображають різні аспекти діяльності кожного окремого підприємства. Суб'єкт господарювання повинен вивчити своє фінансове становище для об'єктивної, науково обґрунтованої оцінки його фінансової стійкості. Тільки на глибокій та ґрунтовній основі він може об'єктивно оцінювати свою діяльність та давати конкретні рекомендації керівництву щодо прийняття управлінських рішень, спрямованих на зміцнення та поліпшення фінансової стійкості підприємства. Отже, **актуальність обраної теми** полягає у тому, що на сьогоднішній день своєчасність аналізу фінансового стану підприємства є необхідною умовою для успішного його функціонування. Аналіз фінансового стану, як метод оцінки та прогнозування фінансового стану суб'єкта господарювання є невід'ємною частиною фінансового менеджменту, а також є необхідною основою для прийняття управлінських рішень, оскільки лише за допомогою глибокого та ретельного аналізу можна об'єктивно оцінити діяльність підприємства та надати конкретні вказівки щодо управлінських рішень для підвищення або поліпшення фінансової стабільності суб'єкта господарювання та покращення його фінансового стану.

Рівень дослідженості теми. Дослідженням питань організації та методики аналізу фінансового стану підприємств такі провідні вітчизняні та зарубіжні вчені науковців як: Барабаш Н.С., Бланк І.О., Бутко А. Д., Мних Є.В., Олексюк О.С., Ковальова В.В., Стоянова Є.С., Шеремет А.Д., Крейніна М., Альтман Е., Хелферт Е., Рішар Ж. та інші. Однак, проблематика удосконалення методики аналізу фінансового стану промислових підприємств потребує подальшого дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою дипломної роботи є вивчення економічної сутності аналізу та практичних методик оцінки фінансового стану промислового підприємства та розробка методичних рекомендацій щодо напрямків удосконалення організації аналізу фінансового стану підприємства ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина". Реалізація поставленої мети дослідження зумовила визначення та вирішення наступних завдань:

- дослідити теоретичні основи аналізу фінансового стану підприємства;
- оцінити та проаналізувати нормативну базу та спеціальну літературу з питань аналізу фінансового стану;
- вивчити специфіку діяльності ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" та здійснити оцінку основних показників фінансово-господарської діяльності;
- дослідити організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства та обґрунтувати критерії та систему показників, що дозволяють комплексно оцінювати фінансовий стан промислового підприємства;
- розглянути методику аналізу фінансового стану ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" та визначити шляхи її удосконалення.

Предметом дослідження є теоретико-методичні та прикладні підходи до формування методики аналізу фінансового стану підприємства.

Об'єктом дослідження є процес аналізу фінансового стану ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина"

Методи дослідження. В основу дослідження покладено діалектичний метод із системно-структурним підходом до вивчення практики аналізу фінансового стану промислового підприємства. В якості методологічного інструментарію застосовувалися такі загальнонаукові методи дослідження як: спостереження, формалізація, аналіз та синтез; системний аналіз та моделювання (при побудові організаційно - інформаційної моделі аналізу фінансового стану підприємства); теоретичного узагальнення та економіко-математичні (при аналізі основних показників діяльності ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина") узагальнення та конкретизації, тощо.

Апробація результатів дослідження. Основні теоретичні положення випускної кваліфікаційної роботи викладені у науковій статті «Методика аналізу фінансового стану підприємства та шляхи його удосконалення».

Наукова новизна дослідження полягає у обґрунтуванні теоретико-методологічних засад та удосконаленні організації аналізу фінансового стану промислового підприємства.

Практичне значення отриманих результатів дослідження визначається можливістю їх використання керівництвом підприємства ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" для удосконалення організації аналізу фінансового стану.

Інформаційною базою дослідження є: наукові праці вітчизняних і зарубіжних учених; матеріали науково-практичних конференцій; аналітичні дослідження; публікації з досліджуваної проблематики в наукових та періодичних виданнях; дані Державної служби статистики України; законодавчі та нормативні акти органів державного управління, які регулюють діяльність промислових підприємств; статистична та фінансова звітність підприємства ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина".

Структура магістерської роботи. Робота структурно складається зі вступу, основної частини, висновків і пропозицій, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи становить 71 сторінка (17 табл., 8 рис.)

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЕКОНОМІЧНОГО АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність та завдання аналізу фінансового стану підприємства.

Результат будь-якого виду діяльності залежить від наявності та корисності фінансових ресурсів. Професійне управління фінансовими ресурсами вимагає ретельного аналізу фінансового стану підприємства з використанням сучасних методів аналізу.

Існує безліч визначень фінансового стану підприємства, кожне з яких дивиться на цей економічний термін з іншого кута. Перед початком аналізу фінансового стану підприємства, слід розглянути саму сутність цього поняття, в табл. 1.1 розглянуто тлумачення різних авторів.

Таблиця 1.1

Визначення сутності поняття «фінансовий стан підприємства»

Автор	Визначення поняття «фінансовий стан підприємства»
Фролова Т.О. [45, с. 253] Павловська О.В., [35, с. 388]	Це співвідношення структур його активів і пасивів, тобто засобів підприємства та їхніх джерел.
Русак Н.А. [40]	Характеризується забезпеченістю фінансовими ресурсами, необхідними для нормальної виробничої, комерційної та інших видів діяльності підприємства, доцільністю й ефективністю їх розміщення та використання, фінансовими відносинами з іншими суб'єктами господарювання, платоспроможністю та фінансовою стійкістю
Білик М.Д. [4, с. 87]	Це реальна (фіксована на момент часу) і потенційна фінансова спроможність підприємства забезпечити певний рівень фінансування поточної діяльності, саморозвитку та погашення зобов'язань перед підприємствами й державою. Кількісно він вимірюється системою показників, на підставі яких здійснюється його оцінка.
Білуха М. Т. [5, с. 456]	Це його активи і пасиви, що відображають наявність і розміщення фінансових ресурсів на певну дату
Крухмаль О.В. [23, с. 198]	Це комплексне поняття, що відображає якісну сторону його виробничої та фінансової діяльності та є результатом реалізації усіх елементів зовнішніх і внутрішніх фінансових відносин підприємства.

Вищевикладені визначення не повністю розкривають суть розглянутого поняття, але кожне з них має обґрунтовані висновки, які роблять його більш точним. Тож, можна сказати що фінансовий стан підприємства – це комплексне поняття, яке характеризує надійність, стійкість та перспективу діяльності

підприємства на ринку, а його аналіз завжди пов'язаний з оцінкою минулого стану підприємства, теперішнього та прогнозуванням майбутнього, на основі проведеного аналізу.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є використання математичних моделей та алгоритмів дослідження економічних процесів та явищ у компанії та їх аналіз, задля виявлення слабких сторін, які можуть призвести в майбутньому до проблем у бізнесі. У той же час його роль полягає в тому, щоб вказати на сильні сторони, що дасть змогу побудувати успішне майбутнє для компанії.

Аналіз фінансового стану має наступні ознаки:

- має повну теоретичну систему: мета аналізу фінансового стану, його роль, зміст, принципи, форма, організація тощо.
- аналіз фінансового стану має обґрунтовану методологію: спеціалізовані технічні методи, такі як горизонтальний та вертикальний аналіз, аналіз тенденцій та коефіцієнтів, які є спеціалізованими та ефективними аналітичними методами такого аналізу.
- аналіз фінансового стану має систематичну та об'єктивну базу даних: зазвичай основним джерелом інформації є фінансова звітність підприємства.

Перехід України до ринкової економіки виявив, що якісно змінилися зв'язки між суб'єктами господарської діяльності та вимоги до бухгалтерської звітності, з'явилися нові користувачі фінансово-економічної інформації (зовнішні і внутрішні). [33, с.319]

Зовнішні користувачі інформації залежно від фінансової зацікавленості поділяються на користувачів, що зазначені на рис.1.1.

Зовнішні користувачі інформації залежно від фінансової зацікавленості поділяються на користувачів:

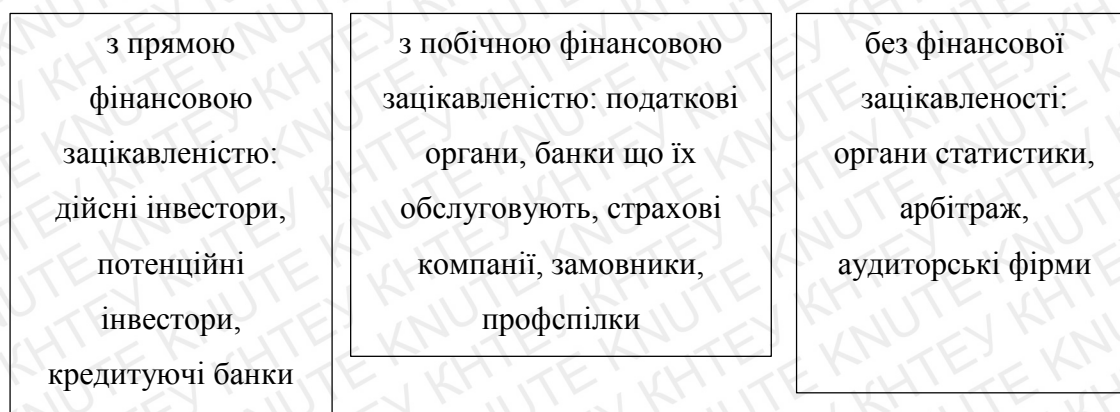

Рис. 1.1. Схема поділу зовнішніх користувачів інформації залежно від їх фінансової зацікавленості.

Внутрішніми користувачами інформації є управлінський персонал підприємства.

Виходячи з вище наведеного, впливає необхідність у виокремленні зовнішнього і внутрішнього аналізу фінансового стану.

1. Внутрішній фінансовий аналіз проводиться для використання його результатів керівництвом підприємства. Основний зміст цього аналізу – факторний аналіз прибутку (збитку), рентабельності, пошуку точки беззбитковості, аналіз інвестиційних проектів та ін.[48] Результати, отримані в ході внутрішнього аналізу використовують як інструмент моніторингу управління фінансами.

2. Основний зміст зовнішнього фінансового аналізу – надання інформації численним користувачам про прибутковість діяльності підприємства, його платоспроможність, фінансову незалежність, ділову активність, ринкову стійкість тощо. Аналітичні показники розраховуються за даними публічної звітності підприємства із за даним ринку цінних паперів. Оскільки зовнішній аналіз базується на обмеженій кількості інформації про діяльність підприємства, він не дає змоги розкрити всі причини успіху або невдач підприємства[48].

Фінансовий стан підприємства залежить насамперед від результатів його виробничої, комерційної та фінансово-господарської діяльності. Таким чином, пошук резервів, які можуть бути використані для покращення фінансового стану підприємства, може проводитися шляхом ґрунтовної оцінки всіх складових його

діяльності. На фінансовий стан підприємства впливає низка факторів, що зазначені на рис.1.2.

Рис. 1.2. Схема факторів, що впливають на фінансовий стан підприємства.

Виходячи з вищенаведеної інформації, можна сказати, що лише проаналізувавши всі фактори та обставини, які можуть впливати на рівень фінансового стану підприємства, можна знайти шляхи його удосконалення

В результаті проведеного аналізу робиться висновок про його теперішній стан, він може бути стабільним, нестабільним (докризовим) та кризовим. Можливість компанії здійснювати своєчасні платежі та фінансувати свою діяльність на тривалій основі, переносити несподівані шоки та підтримувати свою платоспроможність у несприятливих обставинах свідчить про стабільний фінансовий стан, і навпаки. Стабільне фінансове становище, досягається за рахунок достатності капіталу, хорошої якості активів, адекватного рівня прибутковості з урахуванням операційних та фінансових ризиків, а також достатності ліквідності, стабільного доходу та широких можливостей запозичення.

У різних фахових джерелах та наукових виданнях відсутня єдина методика для аналізу фінансового стану, так, різні автори виокремлюють необхідну, на їх

думку систему показників для проведення такого аналізу на підприємстві (табл.1.2).

Таблиця 1.2

Методика для проведення аналізу фінансового стану підприємства, з точки зору різних авторів

Автор	Показники, які пропонує розглядати для аналізу фінансового стану підприємства
Герасимович М.А. [9, с. 555]	Пропонує розглядати показники фінансової стійкості, ділової активності, ліквідності й ефективності управління.
Цал-Цалко Ю.С. [47, с. 30-31]	Розглядає такі напрями комплексного аналізу фінансового стану підприємства, як оцінка стану активів, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності, ефективності діяльності та ринкової активності
Меє В.О. [28, с. 207]	У своїй роботі розглянув такі напрями аналізу фінансового стану, як аналіз активів і пасивів, аналіз ліквідності й платоспроможності, аналіз фінансової стабільності, аналіз оборотності оборотних коштів, аналіз руху коштів, аналіз дебіторської й кредиторської заборгованості, аналіз використання капіталу
Базилінська О. Я. [1, с. 40]	Напрями аналізу фінансового стану підприємства називає етапами аналізу і наводить такий їх перелік: аналіз ефективності управління активами підприємства, аналіз джерел формування капіталу підприємства, аналіз ліквідності, аналіз фінансової стійкості, аналіз ділової активності, аналіз рентабельності, аналіз позиції підприємства на фінансовому ринку, визначення резервів підвищення ефективності діяльності підприємства
Ковальов В. В. [18, с. 226]	Пропонує проводити аналіз економічного потенціалу підприємства за такими напрями: вертикальний і горизонтальний аналіз балансу, аналіз якісних зрушень у майновому потенціалі, оцінка ліквідності й платоспроможності, оцінка фінансової стабільності

Виходячи з вище наведених даних можна сформувати основні показники для аналізу, тобто завдання аналізу фінансового стану підприємства.

Основна мета (завдання) аналізу фінансового стану підприємств в умовах ринкової економіки полягає в наступному:

- аналіз динаміки активів та пасивів, їх абсолютна та відносна зміна;
- аналіз динаміки доходів та витрат підприємства, їх абсолютна та відносна зміна;
- визначення показників ліквідності та платоспроможності організації та їх динаміка;
- аналіз динаміки показників фінансової стійкості та ділової активності;
- аналіз динаміки зміни чистого прибутку та чистого доходу а також показників рентабельності;

Таким чином, фінансовий стан є однією з найважливіших характеристик діяльності кожного підприємства, а його аналіз - це сукупність певних прийомів і методів з метою оцінки стан «здоров'я» бізнесу та визначення конкретних сфер, які потребують поліпшення. В даний час, сильний вплив зовнішнього середовища, а також економічні, соціальні та політичні зміни, що впливають на діяльність підприємства як позитивно, так і негативно, аналіз ефективності діяльності підприємства та ефективності прийняття управлінських рішень є необхідним, щоб підприємство уникало неплатоспроможності.

1.2. Оцінка спеціальної літератури та нормативної бази з питань аналізу фінансового стану промислового підприємства.

Теоретичною і методологічною основою проведення аналізу фінансового стану є теорії та концепції, представлені в наукових працях вітчизняних та зарубіжних вчених, які вивчали проблеми даного аналізу. Наукові дослідження з проблеми аналізу фінансового стану знайшли широке відображення в працях таких українських та зарубіжних вчених як Барабаш Н.С., Білик М.Д., Білуха М.Т., Мних Є.В., Митрофанов Г.В., Кравченко Г.О., Савицька Г.В., М.Р. Метьюс, Ж. Ришар, Д.Г. Шорт та інші. Так, в посібнику Митрофанова Г.В., Кравченко Г.О., Барабаш Н.С «Фінансовий аналіз» розкрито найважливіші питання сучасного аналізу фінансового стану[29]. В ньому ґрунтовно висвітлено методичне забезпечення фінансового аналізу, його методи, організація та інформаційна база, а також методики аналізу фінансових результатів, фінансового стану і інвестиційної діяльності підприємства, розглянуто методи прогнозування фінансових показників і оцінки можливого банкрутства підприємства.

Заслуговує на увагу й інший навчальний посібник - «Фінансовий аналіз» авторів Мниха Є.В. та Барабаш Н.С. [30]. В ньому розкрито програмовий матеріал з теорії і практики фінансового аналізу суб'єктів господарювання, виділено

методологічні та організаційні засади аналізу фінансового стану, фінансових результатів діяльності, реалізації інвестиційних проектів, створення аналітичного забезпечення ситуаційного та антикризового менеджменту.

Огляд спеціальної літератури з питань аналізу фінансового стану підприємства наведена в таблиці 1.3.

Таблиця 1.3.

Огляд спеціальної літератури з питань аналізу фінансового стану підприємства

№	Найменування і автор	Короткий зміст
1	2	3
1.	Панасюк Б. М. «Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства» [36]	У статті проаналізовано фінансову стійкість та ліквідність підприємства, задля визначення його спроможності своєчасно погашати свої зобов'язання. Визначено чи існує відповідність між діяльністю підприємства та «золотим правилом» економіки. На основі проведеного дослідження визначено шляхи покращення фінансового стану підприємства.
2.	Моряков Р. «Особливості здійснення контролю фінансового стану на підприємстві» [31]	У статті проаналізовано теоретичні аспекти контролю фінансового стану на підприємстві. Надана характеристика найбільш вживаних методів оцінки фінансового стану. Проаналізовано показники ліквідності та платоспроможності, фінансової стійкості та рентабельності, досліджено показники ділової активності та визначено напрямки їх покращення.
.	Биховченко В.П., Синиця О.О. «Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства на прикладі ПрАТ Авіакомпанія «Міжнародні Авіалінії України» [2]	У статті розглянуто основні показники аналізу фінансового стану та основні групи показників, що характеризують фінансовий стан підприємств. Проведено аналіз поточних показників на підприємстві. Розглянуто напрями покращення фінансового стану підприємства.
4.	Пігуль Н.Г. Клименко А.В. «Аналіз фінансової стійкості підприємств України» [37]	В книзі наведено методика аналізу фінансового стану підприємства, принципи аналізу в умовах інфляції, розглянуто зміст і принципи застосування традиційних і нових фінансових інструментів.

Продовження таблиці 1.3

1	2	3
5.	Костирко Л.А. Середа О.О. «Комплексний аналіз фінансового потенціалу підприємств» [22]	У статті обґрунтовано методичні засади комплексного аналізу фінансового потенціалу підприємств. Розкрито внутрішні й зовнішні чинники, що впливають на формування та стан фінансового потенціалу. Аргументовано систему аналітичних показників, які визначаються в якості керівних параметрів потенціалів

		фінансового забезпечення, фінансової гнучкості та створення вартості.
6.	Назарова Т.Ю. «Аналіз стану діяльності промислових підприємств України» [32]	У статті висвітлено сучасний стан промислових підприємств України на внутрішньому ринку та виявлено основні проблеми функціонування.
7.	Огданська А. «Формування системи показників аналізу ділової активності підприємства» [34]	У статті розглянуті сучасні методичні підходи до аналізу та оцінки рівня ділової активності підприємства, їх переваги та недоліки. Обґрунтована необхідність удосконалення існуючих методичних підходів до аналізу ділової активності. Запропоновано систему показників, які, виступаючи в якості критеріїв оцінки ділової активності дозволять комплексно оцінити її рівень та динаміку на підприємстві.
8.	Мазур В.А., Томчук О.Ф., Браніцький Ю.Ю. «Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів» [235]	У статті розглянуто склад внутрішніх і зовнішніх користувачів аналізу фінансового стану підприємства, визначено мету та завдання аналізу фінансового стану щодо різних користувачів, окреслено характеристику фінансового стану підприємства, прийоми оцінки ліквідності підприємства, ступені ліквідності.
9.	Громова А.Є., Крамаренко К.В., Рудик Т.О. «Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів» [12]	У статті висвітлено теоретичні питання з оцінки фінансового стану підприємства. Обґрунтовано систему показників для аналізу фінансового стану підприємства з огляду ефективності використання фінансових ресурсів. Проведено оцінку важливості систематичного аналізу фінансового стану підприємства. Розглянуто основні методи оцінювання фінансового стану підприємства, а також запропоновано напрямки удосконалення аналізу платоспроможності підприємства.

Існує також велика кількість періодичних видань, які стосуються фінансового аналізу в цілому та аналізу економічного потенціалу зокрема. До таких можна віднести: «Фінанси», «Фінанси України», «Держава та регіони», «Актуальні проблеми економіки» та інші, які висвітлюють зміни у нормативній базі та нововведення у сфері фінансового аналізу. Проте вищенаведена література не в повному обсязі розкриває суть аналізу фінансового стану, але кожна з них має обґрунтовані висновки, які роблять його визначення та сутність більш точним.

Доцільним на нашу думку буде також проаналізувати нормативну базу з питань аналізу фінансового стану підприємства. До неї відносяться основні законодавчі та нормативні акти, які регулюють діяльність підприємств, а також методичні рекомендації, за допомогою яких здійснюється аналіз фінансового стану підприємства, а саме за наведеною в них системою показників, їх нормативними значеннями та економічної сутністю (табл.1.4).

Оцінка нормативно-правової бази з питань аналізу фінансового стану підприємства

Найменування нормативного документу	Короткий зміст
Господарський кодекс України [10]	Встановлює правові основи господарської діяльності, яка базується на різноманітності суб'єктів господарювання різних форм власності.
Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» [15]	Визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.
Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств [27]	В розробленій методиці наведено перелік показників, що безпосередньо стосуються аналізу фінансового стану підприємства. Визначено основні показники оцінки фінансового стану підприємства та методика їх обчислення
Лист Щодо Методичних рекомендацій по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [50]	Методичні рекомендації по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій, які рекомендуються для використання при оцінці стану роботи підприємств та визначення шляхів поліпшення їх діяльності.
Наказ «Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово – господарського стану підприємства» [38]	Ця методика розроблена для проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану суб'єктів підприємницької діяльності, в якій зазначаються завдання проведення аналізу, джерела інформації.

Аналіз нормативної бази показав, що аналіз фінансового стану підприємств базується на ряді різних методів і розраховується на основі різних оцінок та їх впливу на загальний результат. Проте питання розробки ефективного механізму діагностики фінансового стану підприємств все ще залишається суперечливим і недостатньо висвітленим.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

На основі своєчасно та комплексно проведеного аналізу фінансового стану підприємства можна зробити висновки про позитивні та негативні явища на підприємстві, про сильні та слабкі сторони підприємства та фактори, що призвели

до їх виникнення, оскільки керівництву компанії важливо знати про поточний фінансовий стан компанії. Фінансовий стан компанії дозволяє визначити, чи були прийняті в минулому правильні управлінські рішення та чи обґрунтовані нинішні. Інформація про результати фінансового аналізу цікавить не лише внутрішніх суб'єктів, а й зовнішніх, оскільки потенційні інвестори, при виборі підприємства для фінансування розглядають його з метою оцінки потенціалу майбутнього доходу, постачальники чи покупці при виборі партнерів керуються саме даними аналізу фінансового стану підприємства для розуміння його поточного стану.

Що стосується огляду спеціальної літератури та нормативної бази, то на підставі результатів вивчення точок зору різних авторів і положень нормативних актів щодо аналізу фінансового стану підприємства, його суті та використання на підприємстві можна скласти загальне враження про категорію «аналіз фінансового стану» та детально розглянути його зміст, що надасть можливість уникати помилок у практичній діяльності аналітиків. Проте питання розробки ефективного механізму діагностики фінансового стану підприємств потребує доопрацювання.

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

П

Р

А

Т

2.1. Організаційно – економічна характеристика промислового підприємства

"РОМЕНСЬКИЙ ЗАВОД «ТРАКТОРОЗАПЧАСТИНА» "

Роменський завод «Тракторозапчастина», як державне підприємство було створено у 1958р., з організацією заводу почалося розвиватися виробництво. Починаючи з 1960 року завод отримує нове устаткування, підвищується технічний рівень, зростає продуктивність праці, покращується якість продукції, завод починає проводити будівництво нових цехів, адміністративно - побутового корпусу, складських приміщень і інших, необхідних для виробничої діяльності, ділянок. ВАТ Роменський завод "Тракторозапчастина" утворено шляхом приватизації у 1996 році. Продукція заводу має великий попит, як в Україні, так і за її межами. Основними споживачами є Росія, Білорусь, Угорщина, Німеччина та інші. З 1 квітня 2008 року на підприємстві впроваджена система менеджменту якості відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001-2000. Сертифікат виданий незалежною організацією TNO Certification B.v. ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" є постійним учасником найбільших міжнародних сільськогосподарських і промислових виставок на Україні, в Росії і країнах СНД, на яких якість продукції заводу знаходить постійне визнання.

Основні види діяльності підприємства за КВЕД:

28.30 Виробництво машин і устаткування для сільського та лісового господарства;

25.73 Виробництво інструментів;

25.99 Виробництво інших готових металевих виробів.

49.41 Вантажний автомобільний транспорт;

Підприємство являється цілісним, неподільним комплексом, не має дочірніх підприємств, та здійснює свою діяльність відповідно до Статуту підприємства.

Організаційна структура підприємства представлена на рис.2.1.

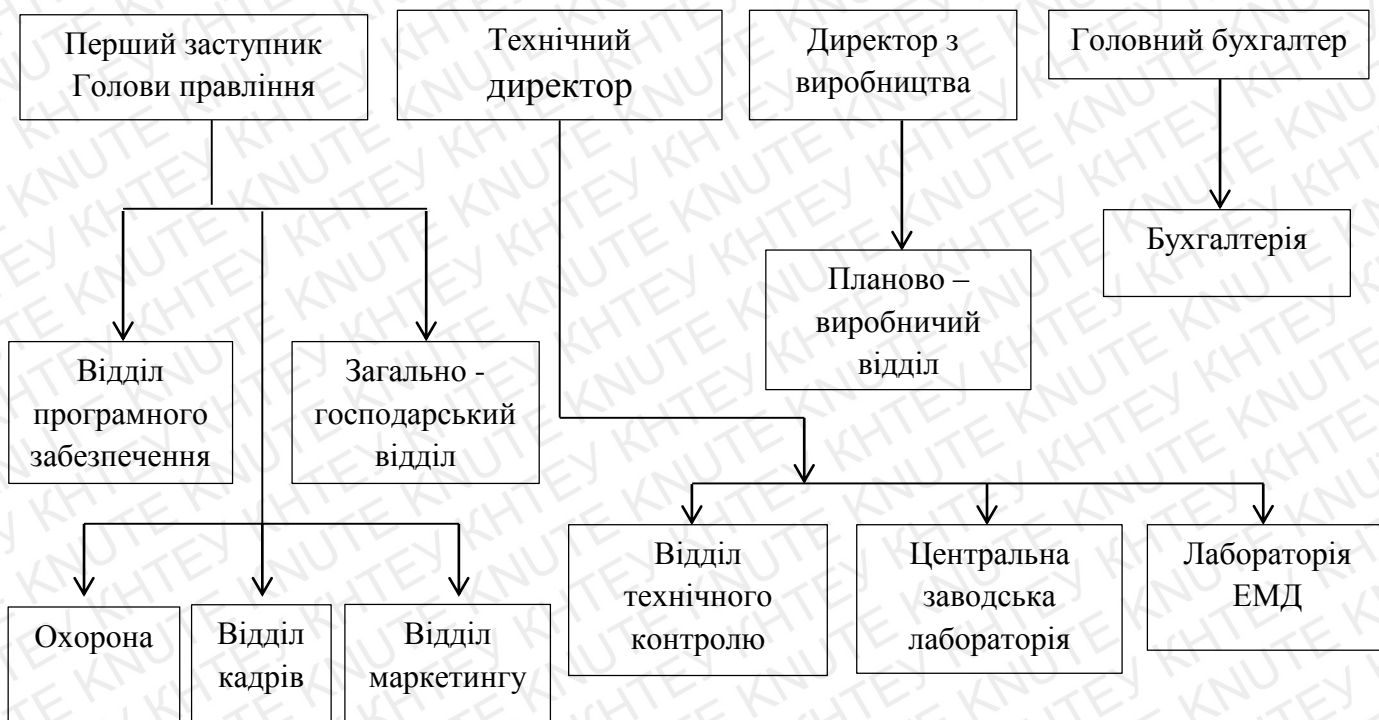

Рис. 2.1. Організаційна структура підприємства.

Середньооблікова чисельність штатних працівників облікового складу – 623 особи. Управління підприємством здійснюють: Загальні збори акціонерів (є вищим органом підприємства) та Правління, яке є виконавчим органом підприємства, до якого відносяться: директор; перший заступник, технічний директор, директор з виробництва та головний бухгалтер.

Наглядова Рада підприємства є органом що здійснює захист прав акціонерів підприємства, і в межах компетенції, визначеної Статутом, контролює та регулює діяльність виконавчого органу. Голова Наглядової Ради здійснює контроль за діяльністю правління щодо виконання рішень загальних зборів акціонерів.

Ревізійна комісія є органом, який контролює фінансово-господарську діяльність правління підприємства. Аналіз поточного фінансового стану підприємства здійснює Ревізійна комісія та Планово – виробничий відділ.

Правління є виконавчим органом підприємства, до компетенції якого належить вирішення всіх питань пов'язаних з керівництвом поточною діяльністю підприємства, крім питань що належать до виключної компетенції загальних зборів та Наглядової Ради. Директор підприємства керує поточними справами, забезпечує виконання рішень вищого органу підприємства; розпоряджається його майном,

затверджує посадові обов'язки працівників; приймає та звільняє працівників з роботи, заохочує і накладає дисциплінарні стягнення у відповідності з чинним законодавством України; затверджує штатний розклад та посадові оклади; видає накази для організації господарської діяльності, вправі без доручення здійснювати дії від імені підприємства.

Бухгалтерський облік на підприємстві здійснюється Бухгалтерією до якої входить Головний бухгалтер та 2 заступника, які забезпечують ведення бухгалтерського та податкового обліку, складання та своєчасне подання фінансової та податкової звітності. Основні принципи облікової політики Товариства затверджені наказами по Товариству та відповідають всім стандартам П(С)БО, чинним на дату складання фінансової звітності

Ведення бухгалтерського обліку здійснюється за допомогою комп'ютерної програми 1С «Підприємство 8.3», це програма для ведення бухгалтерського і податкового обліку та автоматичного формування звітності.

На основі фінансової звітності підприємства проаналізуємо динаміку активів та пасивів ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" за період з 2014 по 2018 роки (табл.2.1). Такий аналіз дозволяє з'ясувати причини зміни валюти балансу, дати оцінку, співвідношення відповідних активів і пасивів у загальному підсумку балансу, зробити інші загальні висновки щодо фінансового стану підприємства.

Таблиця 2.1.

по 2018 рік	Зміна		у 2018 році абс. відн.	у 2017 році абс. відн.	тис.грн.
	16 році відн.	у 2018 році абс. відн.			

Протягом досліджуваних п'яти років спостерігається щорічне зменшення вартості нематеріальних активів на 51,14% в загальному з 2014 по 2018 рік, яке відбувається за рахунок збільшення накопиченої амортизації, оскільки первісна вартість залишалась без змін. Це швидше негативна тенденція, оскільки зменшення нематеріальних активів свідчить про те, що обрана підприємством стратегія розвитку є не інноваційною, оскільки кошти не вкладуються в патенти, нові ліцензії та іншу інтелектуальну власність.

Також з 2014 по 2016 рік зменшувались і незавершені капітальні інвестиції на 29,76% у 2015 та 32,86 у 2016 роках відповідно, проте у 2017 році вартість

незавершених капітальних інвестицій становила 1593 тис.грн, що на 209,32% більше ніж у 2016 році це насамперед пов'язано з початком реконструкції ковальсько – заготівельного цеху.

Позитивним фактором діяльності компанії є збільшення основних засобів з 2014 по 2018 рік на 106562тис.грн або на 330,77%. Підприємство використовує лише власні основні засоби та тільки виробничого призначення, їх збільшення відбулось за рахунок зростання вартості будівель, споруд, машин та обладнання на 101677тис.грн за відповідні роки. Загалом саме виробничі основні засоби складають найбільшу частину необоротних активів, це характеризує орієнтацію підприємства на створення матеріальних умов розширення основної діяльності організації.

Щорічне збільшення вартості запасів з 12117тис.грн. у 2014 році до 60431тис.грн. у 2018, свідчить про розширення масштабів діяльності підприємства. Водночас значно збільшилась готова продукція, у 2017 році на 6548тис.грн. або на 143,19% та у 2018 на 9143тис.грн. або на 82,21%, це пов'язано із розширенням бази покупців, оскільки продукція не залежується на складах, а після її виготовлення одразу постачається замовникам. Збільшення дебіторської заборгованості зазвичай свідчить про необачну кредитну політику підприємства стосовно споживачів виробленої ними продукції, проте у даному випадку збільшення дебіторської заборгованості з 16202тис.грн. у 2014 році до 57589тис.грн. у 2018 означає значне збільшення обсягів реалізації.

Під впливом вище зазначених статей балансу, а саме їх збільшення, значно зросла валюта балансу, що свідчить про зростання виробничих можливостей підприємства. Найбільшу частку в активах підприємства займають основні засоби, що становлять 53,36% загальної їх вартості. Висока і зростаюча частка основних засобів у складі активів свідчить про матеріально-технічну спрямованість стратегії розвитку підприємства.

Що стосується аналізу пасивів, то ми спостерігаємо щорічне зростання власного капіталу з 33012тис.грн. у 2014 році до 162114тис.грн. у 2018, загальний приріст становить 391,1%. Таке збільшення відбулось за рахунок зростання

нерозподіленого прибутку з 15906 тис.грн. до 143495 тис.грн., що є позитивним фактором діяльності організації, оскільки це означає що підприємство має достатньо коштів для інвестування на розвиток виробництва. Такі зміни свідчать про розширений тип відтворення та ефективну роботу підприємства.

У розділі поточних зобов'язань та забезпечень основні зміни відбулись в структурі кредиторської заборгованості, де переважає кредиторська заборгованість за товари, роботи та послуги, що в період з 2014 по 2018 роки значно збільшилася з 18433 тис.грн. до 83984 тис.грн. у відповідних роках. Це свідчить про збільшення ділової активності підприємства, а також про те що підприємство має хороший діловий імідж та досить високу довіру з боку кредиторів. На рис. 2.2 проілюстровано структуру активів та пасивів балансу підприємства.

Рис. 2.2. Структура активів та пасивів балансу ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»

Проаналізувавши структуру активу балансу досліджуваного підприємства ми можемо спостерігати, що оборотні та необоротні активи з 2014 по 2018 рік стрімко зростали, особливо на увагу заслуговують необоротні активи, що у 2018 році становили 141289 тис.грн., що майже у 2 рази більше ніж у попередньому році, щоб з'ясувати причини такого зростання розглянемо динаміку структури активів підприємства. Виходячи з вище наведених даних, ми можемо спостерігати, що співвідношення оборотних і необоротних активів має неоднозначну тенденцію зміни. Значний приріст необоротних активів у 2018 році відбувся за рахунок зростання основних засобів з 69435 тис.грн. до 138778 тис.грн., оскільки у 2018

році було придбано нове обладнання на суму 66906 тис.грн., а саме горизонтально оброблювальні центри Neckert та токарний верстат GODWASY. Позитивним фактором є стабільний приріст необоротних активів, цей факт свідчить про поліпшення майнового стану підприємства.

З 2014 по 2018 рік ми можемо спостерігати, що основну частку пасивів підприємства складає власний капітал, значно перевищуючи суму поточних зобов'язань, що є позитивним фактором та свідчить про фінансову незалежність підприємства, а його зростання про збільшення власних джерел фінансування активів. Також, слід зазначити, що власний капітал займає більш ніж 50% загальної вартості пасивів, що є привабливим фактором для залучення інвесторів, оскільки підприємство в такому випадку вважається фінансово стабільним та надійним.

Наступним кроком при проведенні економічної характеристики підприємства ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" є аналіз його доходів та витрат за період з 2014 по 2018 роки (табл. 2.2). Аналіз доходів та витрат підприємства має велике значення в системі загальної оцінки роботи суб'єкта господарювання. Це пов'язано з тим, що доходи та витрати мають безпосередній вплив на загальний фінансовий результат діяльності підприємства, який може мати як позитивний, так і негативний характер.

Таблиця 2.2.

тис.грн.

з 2014 по 2018 рік

н. п. з	Зміна		у 2017 році		у 2018 році	
	у 2016 році	у 2017 році	абс.	відн.	абс.	відн.
41	49810	23.99	104230	40.49	77396	21.40

Виходячи з розрахованих даних, можемо спостерігати зростання доходів від операційної діяльності підприємства з 2014 по 2018 рік на загальну суму 292233 тис.грн. або на 199,04%. Таке зростання відбулось за рахунок стабільного збільшення чистого доходу від реалізації продукції з 129338 тис.грн. у 2014 році до 424512 тис.грн. у 2018 році. Саме чистий дохід займає найбільшу частку в загальній сумі доходів від операційної діяльності. Що стосується інших операційних доходів, то з 2014 по 2017 рік відбувалось їх зменшення з 17484 тис.грн. до 11580 тис.грн. у відповідних роках, проте у 2018 році їх сума збільшилась на 2963 тис.грн. або на 25.59%, за рахунок зростання доходу від реалізації іноземної валюти. За рахунок зростання всіх елементів з 2014 до 2018 року збільшилась загальна сума доходів з

147728 тис.грн. до 451339 тис.грн. у відповідних роках, що є позитивним фактором діяльності підприємства.

Зростання суми доходів в свою чергу супроводжується зростанням суми витрат, так у 2014 році собівартість продукції становила 107074 тис.грн. а у 2018 – 358153 тис.грн. що на 234,49% більше. Таке збільшення собівартості є логічним, оскільки воно відбулось за рахунок зростання вартості заготівельних матеріалів.

Збільшення адміністративних витрат на підприємстві з 4359 тис.грн. у 2014 році до 8778 тис.грн. у 2018 році відбулось за рахунок:

- збільшення витрат на персонал з 2501 тис.грн. до 6524 тис.грн.;
- збільшення амортизації основних засобів і нематеріальних активів з 497 тис.грн. у 2014 році до 606 тис.грн у 2018;
- збільшення інших адміністративних витрат з 1361 тис.грн. у 2014 році до 1648 тис.грн. у 2018.

Як ми можемо спостерігати у 2018 році зменшення витрат на збут відбулось за рахунок зниження витрат на персонал, витрат на тару та упаковку та інших витрат. Проте, оскільки на підприємстві зростає чистий прибуток та кількість реалізованої продукції, можна зробити висновок, що зниження витрат на збут є позитивним фактором, тому що підприємство знайшло менш затратний спосіб пакування продукції.

2.2. Організаційно-інформаційна модель аналізу фінансового стану підприємства.

Для проведення комплексного аналізу фінансового стану підприємства необхідно чітко спланувати всі етапи його проведення. Для цього слід обрати об'єкти та суб'єкти аналізу, визначити методику його проведення, обрати показники для розрахунку та впорядкувати всю інформацію. Так, на ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" аналіз фінансового стану здійснює Ревізійна комісія один раз на рік, щоквартально – планово – виробничий відділ. Для

більш ефективного управління підприємством пропонуємо призначити відповідальну особу, які б щомісячно здійснювали відповідні розрахунки поточного фінансового стану підприємства та запровадити обов'язкову для використання організаційно-інформаційну модель аналізу фінансового стану.

Організаційно-інформаційна модель об'єднує питання організації аналізу та його інформаційне забезпечення, що мають бути вирішені на попередньому етапі аналізу будь-якого об'єкту фінансово-господарської діяльності підприємства та складається з 5 взаємопов'язаних блоків, які зображено на рис. 2.3.

Рис. 2.3. Організаційно – інформаційна модель аналізу фінансового стану промислового підприємства

Ці блоки, будучи взаємозалежними, являють собою структуру аналізу, на підставі якої виробляються розрахунки й угруповання показників, що дають найбільш точну й об'єктивну картину поточного економічного стану підприємства.

Метою аналізу фінансового стану підприємства є пошук шляхів і резервів зростання ринкової вартості, поліпшення структури активів і пасивів та забезпечення на цій основі фінансової стійкості та платоспроможності

Суб'єктами аналізу фінансового стану підприємства є:

- вищі посадові особи підприємства (акціонери та Директор) ;
- економічні служби підприємства (Головний бухгалтер та відділ бухгалтерії);

- керівники функціональних та структурних підрозділів (що зазначені на рис.2.1);
- зовнішні користувачі інформації (банк, послугами якого користується підприємство, аудиторська фірма, покупці, постачальники та ін..).

Об'єкти аналізу:

- активи та пасиви в цілому та за видами;
- собівартість товарів та послуг, що надає промислове підприємство;
- фінансова стійкість, ліквідність та платоспроможність;
- рентабельність і ефективність використання активів та капіталу;

Система економічних показників аналізу фінансового стану складається з вартісних, натуральних, відносних та питомих. Абсолютні вартісні показники, джерелом яких є облік:

- обсяг товарних ресурсів;
- фонд заробітної плати;
- вартість оборотних і необоротних активів;
- чистий та валовий прибуток;
- витрати;
- виручка від реалізації;
- фінансовий результат від операційної діяльності та інші.

До натуральних показників відносять чисельність працівників, торгівельну площу підприємства та інше.

Відносні показники, які є наслідком аналітичної обробки облікової інформації продемонстровано в табл. 2.3

Таблиця 2.3.

Показники для аналізу фінансового стану підприємства

(розроблено автором на основі [27,38,44,50])

Коефіцієнт	Формула для розрахунку	Економічна сутність
1	2	3
Показники ліквідності та платоспроможності		

Абсолютної ліквідності	Грош.кошти/ Поточ.зобов	Показує, яку частину заборгованості можна погасити за рахунок грошових коштів та їх еквівалентів.
Швидкої ліквідності	(ОА-Запаси)/ Поточ.зобв.	Демонструє прогнози і можливості розрахунку за зобов'язаннями за умови сплати дебіторської заборгованості
Загальної ліквідності	ОА/ Поточ.зобов.	Характеризує достатність оборотних активів підприємства для покриття зобов'язань
Ліквідності при мобілізації запасів	(ГК+Запаси)/ Поточ. зобов.	Відображає ступінь залежності підприємства від товарно – матеріальних запасів
Довгостр. фінансового забезпечення	ВК/Необ.А	Демонструє ступінь покриття необоротних активів власним капіталом
Показники фінансової стійкості		
Фінансової незалежності	ВК/ Валюта балансу	Характеризує ступінь незалежності підприємства від зовнішніх запозичень.
Фінансової залежності	Валюта балансу/ ВК	Показує, яка сума загальної вартості майна підприємства припадає на 1 грн. власних коштів
Маневреності власного капіталу	Власні об.кошти/ВК	Показує, яке частини ВК використовується для фінансування поточної діяльності
Фінансової стабільності	ВК/ (Довг.+Корот.зоб)	Говорить про здатність компанії відповідати за своїми зобов'язаннями в середньо- і довгостроковій перспективі.
Забезпечення власними оборотними засобами запасів	Власні об.кошти/ Запаси	Є індикатором достатності довгострокових коштів компанії для забезпечення безперервного виробничо-збутового процесу
Показники ділової активності підприємства		
Загальної оборотності активів	ЧД/Середньоріч. обсяг А	Демонструє ефективність використання активів компанії
Оборотності запасів	Собів-сть/Серед- річ.в-сть запасів	Вказує на ефективність управління запасами в компанії.

Продовження таблиці 2.3

1	2	3
Оборотності кредиторської заборгованості	Собів-сть/ Середньоріч.сума КЗ	Показує розширення або зниження комерційного кредиту, наданого підприємству.
Оборотності власного капіталу	ЧД/Середньоріч.сума ВК	Демонструє ефективність управління власним капіталом компанії.
Показники рентабельності		
Рентабельність власного капіталу	ЧП/Сер.в-сть ВК	Визначає частку чистого прибутку (збитку) у власному капіталі
Рентабельність активів	ЧП/Середньоріч.сума А	Показує ефективність використання активів компанії для генерації прибутку.
Рентабельність реалізації продукції за чистим прибутком	ЧП/ЧД від реалізації	Вказує на обсяг чистого прибутку який генерує кожна гривня продажів.

Інформаційне забезпечення аналізу фінансового стану підприємства поділяють на внутрішнє та зовнішнє. До зовнішньої інформації відносять правову, нормативну та довідкову інформацію, а планову та фактографічну відносять до внутрішньої. Джерелом інформації для проведення фінансового аналізу підприємства є його Баланс, Звіт про фінансові результати, Звіт про рух грошових коштів та Звіт про власний капітал. Дані фінансової звітності є основою не тільки для оцінки результатів звітного періоду, а й для їх прогнозування.

Четвертий блок організаційно – інформаційної моделі – це методичні прийоми обробки вхідної інформації, до яких відносять: економіко - логічні та економіко – математичні методи.

До економіко – логічних або традиційних методів включають порівняння, групування, деталізації, метод балансового пов'язання та графічний метод. До економіко – математичних відносять:

- Методи обробки динамічних рядів;
- Методи кореляційно – регресійного аналізу;
- Методи моделювання.

Останній блок, під назвою узагальнення та реалізація результатів аналізу фінансового стану включає в себе 6 послідовних етапів:

1. Систематизація інформації;
2. Кількісна оцінка втрачених можливостей збільшення економічного потенціалу та підвищення фінансової стійкості та платоспроможності;
3. Розробка багатоваріантних заходів щодо поліпшення фінансового стану у майбутньому;
4. Оцінка заходів з точки зору їх найбільшої відповідності фінансовій стратегії;
5. Вибір оптимального варіанту управлінського рішення щодо можливих шляхів покращення фінансового стану;
6. Прийняття управлінського рішення та контроль за його виконанням.

Отже, організаційно-інформаційної модель є одним із засобів формалізації економічного аналізу фінансового стану підприємства, що сприяє підвищенню якості його організації.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" є стабільно працюючим підприємством, що виготовляє машини і устаткування. З 2014 до 2018 року збільшилась загальна сума доходів з 147728 тис.грн. до 451339 тис.грн., що є позитивним фактором діяльності підприємства. Зростання доходів призвело до збільшення витрат, так у 2014 році собівартість продукції становила 107074 тис.грн.. а у 2018 – 358153 тис.грн. що на 234,49% більше.

Аналіз фінансового стану є необхідною умовою ефективного управління, формування, розміщення та використання ресурсів, тому для його формалізації було сформовано організаційно – інформаційну модель, в якій було виділено 5 складових, а саме: мета, об'єкти та суб'єкти аналізу, система показників, джерела інформації та інформаційне забезпечення, методичні прийоми обробки вхідної інформації та методичні способи узагальнення та реалізації. Для більш ефективного управління компанією забороновано призначити відповідальну особу, які б щомісячно здійснювали відповідні розрахунки поточного фінансового стану підприємства.

РОЗДІЛ 3. МЕТОДИКА АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ

П

р

А

3.1. Аналіз показників ліквідності та фінансової стійкості підприємства.

У підприємстві "Роменський завод "Тракторозапчастина" відбувається безупинний процес кругообороту капіталу, змінюються структура коштів і джерел

їхнього формування, наявність і потреба у фінансових ресурсах і, як наслідок, - фінансовий стан підприємства, зовнішнім проявом якого є платоспроможність.

Ліквідність характеризує фінансовий стан господарюючого суб'єкта, його наявні та потенційні можливості ефективної діяльності. Це свідчить про можливість підприємства успішно виконувати свої грошові зобов'язання перед іншими суб'єктами ринку. Проведені розрахунки за 2014 - 2018 р. відображено в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1

Динаміка показників ліквідності та платоспроможності підприємства за період з 2014 по 2018 роки

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Рекомендоване значення
1.Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,03	0,1	0,16	0,07	0,0001	0,1-0,2
2.Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,54	0,62	1,41	1,15	0,60	0,5-1
3.Коефіцієнт загальної ліквідності	0,91	1,2	2,3	2	1,21	1-2
4.Коефіцієнт ліквідності при мобілізації запасів	0,4	0,67	1	0,98	0,62	0,5 – 0,7
5.Коефіцієнт довгострокового фінансового забезпечення	0,92	1,16	1,81	1,64	1,15	> 0,5 – 0,7

Коефіцієнт абсолютної ліквідності демонструє частку поточних зобов'язань компанії, яка може бути погашена негайно. Протягом 2014 – 2018 років ми спостерігаємо неоднозначну тенденцію. Показник знаходився в межах допустимого значення лише у 2015 та 2016 роках, проте станом на 2017-18 роки підприємство не зможе погасити свої борги у випадку, якщо термін сплати настане незабаром.

Значення коефіцієнта швидкої ліквідності, окрім 2016-17 років знаходилось в межах норми, що свідчить про наявність в компанії достатньої кількості ресурсів для погашення своїх зобов'язань.

Показник загальної ліквідності вказує на здатність компанії забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільш легко реалізованої частини активів –

оборотних коштів. Протягом 2015 – 2018 років ми спостерігаємо показник, який є в межах нормативних значень, що свідчить про достатньо високий стан платоспроможності.

Оскільки на підприємстві аналіз фінансового стану здійснюється лише за допомогою розрахунку показників, ми пропонуємо проводити також їх факторний аналіз, оскільки таким способом можна виявити вплив факторів на кожен з цих показників, та з'ясувати за рахунок чого змінились дані коефіцієнтів.

Проведемо факторний аналіз зміни коефіцієнтів абсолютної та загальної ліквідності за останні 2 роки. [43] Побудуємо факторну модель коефіцієнта абсолютної ліквідності (формула 3.1) та за допомогою методу ланцюгових підстановок розрахуємо вплив факторів на зміну коефіцієнта:

$$КАбсЛ = GK/ПЗ \quad (3.1)$$

$$КАбсЛ_{18} = \frac{GK_{18}}{ПЗ_{18}} = 0,0001$$

$$КАбсЛ_{зм} = \frac{GK_{17}}{ПЗ_{18}} = 0,0333$$

$$КАбсЛ_{17} = \frac{GK_{17}}{ПЗ_{17}} = 0,07$$

Зміна коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни суми грошових коштів: $\Delta КАбсЛ_{GK} = 0,0333 - 0,0001 = 0,0332$

Зміна коефіцієнта абсолютної ліквідності за рахунок зміни суми поточних зобов'язань: $\Delta КАбсЛ_{ПЗ} = 0,07 - 0,0333 = 0,0367$

$$\text{Перевірка: } 0,07 - 0,0001 = 0,0699; 0,0332 + 0,0367 = 0,0699$$

Побудуємо факторну модель коефіцієнта загальної ліквідності (формула 3.2) та за допомогою методу ланцюгових підстановок розрахуємо вплив факторів на зміну коефіцієнта:

$$КЗЛ = OA/ПЗ \quad (3.2)$$

$$КЗЛ_{18} = \frac{OA_{18}}{ПЗ_{18}} = 1,21$$

$$КЗЛ_{3м} = \frac{ОА_{17}}{ПЗ_{18}} = 0,93$$

$$КЗЛ_{17} = \frac{ОА_{17}}{ПЗ_{17}} = 2$$

Зміна коефіцієнта загальної ліквідності за рахунок зміни суми оборотних активів: $\Delta КЗЛ_{ОА} = 0,93 - 1,21 = -0,28$

Зміна коефіцієнта загальної ліквідності за рахунок зміни суми поточних зобов'язань: $\Delta КЗЛ_{ПЗ} = 2 - 0,93 = 1,07$

Перевірка: $2 - 1,21 = 0,79$; $-0,28 + 1,07 = 0,79$

Далі проаналізуємо фінансову стійкість промислового підприємства. Однією з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства є його фінансова стійкість (стабільність). Фінансова стійкість — це надійно гарантована платоспроможність, рівновага між власними та залученими засобами, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і партнерів, довіра кредиторів і інвесторів та рівень залежності від них, наявність такої величини прибутку, який би забезпечив самофінансування. Проведені розрахунки зображено в таблиці 3.2

Таблиця 3.2

Динаміка показників фінансової стійкості підприємства з 2014 по 2018 роки

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Рекомендоване значення
1. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,50	0,58	0,74	0,73	0,63	> 0,5
2. Коефіцієнт фінансової залежності	1,99	1,72	1,35	1,37	1,61	1,67-2,5
3. Коефіцієнт маневреності власного капіталу	-0,21	0,14	0,45	0,40	0,13	> 0,1
4. Коефіцієнт фінансової стабільності	1,1	1,4	2,91	2,70	1,59	> 1
5. Коефіцієнт забезпечення власними оборотними засобами запасів	-0,24	0,34	1,46	1,16	0,35	> 0,5

Коефіцієнт фінансової незалежності є одним з найбільш важливих показників фінансової стійкості, його значення говорить про те, яку частину своїх активів підприємство здатне профінансувати за рахунок власних фінансових ресурсів. Протягом 2014 – 2018 років даний показник на ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" знаходився в межах нормативного значення, тобто більше ніж 0,5. Станом на 2018 рік показник становив 0,63, це означає що підприємство здатне профінансувати 63% активів за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу говорить про те, яка частина власного капіталу може бути використана для фінансування оборотних активів, а яка частина спрямована на фінансування необоротних активів. Окрім 2014 року значення показника знаходилось в межах норми, що свідчить про достатність власних ресурсів підприємства для фінансування необоротних та частини оборотних активів.

Коефіцієнт фінансової стабільності протягом досліджуваного періоду знаходився в межах нормативних значень, що означає наявність додаткових резервів підвищення ефективності за рахунок залучення позикових коштів.

Наступним кроком буде здійснення факторного аналізу зміни коефіцієнтів фінансової стійкості за останні 2 роки. Побудуємо факторну модель коефіцієнта фінансової незалежності (формула 3.3) та за допомогою методу ланцюгових підстановок розрахуємо вплив факторів на зміну коефіцієнта:

$$КФН = ВК/ВБ \quad (3.3)$$

$$КФН_{18} = \frac{ВК_{18}}{ВБ_{18}} = 0,63$$

$$КФН_{3м} = \frac{ВК_{17}}{ВБ_{18}} = 0,46$$

$$КФН_{17} = \frac{ВК_{17}}{ВБ_{17}} = 0,73$$

Зміна коефіцієнта фінансової незалежності за рахунок зміни суми власного капіталу: $\Delta КФН_{ВК} = 0,46 - 0,63 = -0,17$

Зміна коефіцієнта фінансової незалежності за рахунок зміни валюти балансу:

$$\Delta\text{КФН}_{\text{ВБ}} = 0,73 - 0,46 = 0,27$$

$$\text{Перевірка: } 0,73 - 0,63 = 0,1; 0,27 - 0,17 = 0,1$$

Побудуємо факторну модель коефіцієнта фінансової стабільності (формула 3.4) та за допомогою методу ланцюгових підстановок розрахуємо вплив факторів на зміну коефіцієнта:

$$\text{КФС} = \text{ВК}/\text{КЗ} \quad (3.4)$$

$$\text{КФС} = \frac{\text{ВК}_{18}}{\text{КЗ}_{18}} = 1,59$$

Назва	Формула	01.01.2014	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2017	01.01.2018
Показники ліквідності	Показують здатність підприємства розраховуватись за своїми зобов'язаннями за рахунок наявн...					
Коефіцієнт абсолютної ліквід...	Грошові кошти / Поточні зобов'язання	0,034	0,098	0,155	0,074	0,000
Коефіцієнт проміжної ліквідності	(Оборотні активи - товарно-матеріальні запаси) / Поточні зобов'...	0,542	0,622	1,408	1,146	0,596
Коефіцієнт загальної ліквідності (покриття)	Оборотні активи / Поточні зобов'язання	0,911	1,195	2,302	2,055	1,213
Власний оборотний капітал	Власний капітал - Необоротні активи	-2 903,0...	6 597,000	35 555,0...	46 577,0...	20 825,0...

$$\text{КФС}_{\text{зм}} = \frac{\text{ВК}_{17}}{\text{КЗ}_{18}} = 1,22$$

$$\text{КФС}_{17} = \frac{\text{ВК}_{17}}{\text{КЗ}_{17}} = 2,70$$

Зміна коефіцієнта фінансової стабільності за рахунок зміни суми власного капіталу: $\Delta\text{КФС}_{\text{ВК}} = 1,22 - 1,59 = -0,37$

Зміна коефіцієнта фінансової незалежності за рахунок зміни короткострокових зобов'язань: $\Delta\text{КФС}_{\text{КЗ}} = 2,70 - 1,22 = 1,48$

$$\text{Перевірка: } 2,70 - 1,59 = 1,11; 1,48 - 0,37 = 1,11$$

Аналіз показників фінансового стану на підприємстві здійснюється за допомогою розрахунків обраних показників в програмі Excel, що на нашу думку є досить трудомістким процесом, який займає багато часу. Тому, ми пропонуємо автоматизувати цей процес, шляхом впровадження на підприємство спеціальних програм для аналізу фінансового стану. Програма «Фінансист» призначена для проведення фінансового аналізу стану та результатів діяльності підприємства,

використовуючи стандартну фінансову звітність. В програмі є можливість обрати кількість аналізованих періодів, вхідні дані та систему показників які необхідно розрахувати. На основі введених даних (наприклад Балансу) програма розраховує необхідні показники, рис.3.1

Рис. 3.1. Розрахунок показників за допомогою програми «Фінансист»

Також на основі розрахованих даних можна побудувати схеми та діаграми, що дозволить наочно спостерігати динаміку, рис.3.2.

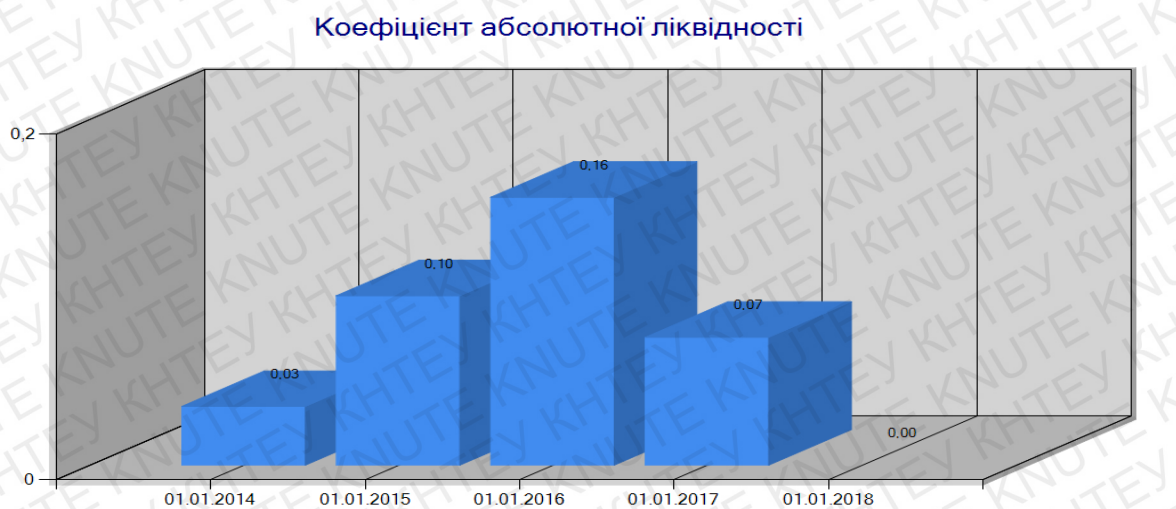

Рис. 3.2. Побудова діаграми за допомогою програми «Фінансист»

Побудувати діаграму можна не лише на основі розрахованих коефіцієнтів а і для будь - якого елемента звітності, що є досить зручним коли аналізується великий період, тобто можна прослідкувати динаміку, наприклад, зміни Чистого прибутку за 10 років, щоб прослідкувати ефективність діяльності підприємства. Розраховані дані можна зберігати, друкувати та експортувати в інші програми.

Таким чином можна сказати, що навіть за умови дефіциту коштів на підприємстві, є можливість здійснювати аналіз фінансового стану, використовуючи нескладні, але ефективні програмні продукти, зокрема програму «Фінансист».

3.2. Аналіз ділової активності та фінансових результатів діяльності підприємства.

Стійкий фінансовий стан підприємства в ринкових умовах значною мірою обумовлюється його діловою активністю. Ділова активність підприємства проявляється через розширення ринків збуту продукції, підтримання ділової репутації (іміджу), вихід на ринок праці і капіталу тощо.

Ділова активність оцінюється системою показників (коефіцієнтів), які характеризують найважливіші сторони діяльності підприємства, що зображені в табл. 3.3

Таблиця 3.3

Динаміка показників ділової активності підприємства за період з 2014 по 2018 роки

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Рекомендоване значення
1. Коефіцієнт загальної оборотності активів	2,01	2,65	2,61	2,60	2,01	Збільшення
2. Коефіцієнт оборотності запасів	9,78	10,28	8,93	8,95	7,12	Збільшення
3. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	3,32	4,86	6,40	8,09	5,04	Збільшення
4. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	4,04	4,84	3,87	3,52	3,02	Збільшення

Коефіцієнт оборотності активів говорить про те, скільки товарів і послуг продано за досліджуваний період на кожну гривню використаних активів. Для того, щоб сформулювати висновки про достатню або недостатню оборотність активів варто розглянути показник в динаміці. Позитивною тенденцією є збільшення значення коефіцієнта протягом періоду дослідження, тобто з 2014 по 2017 рік значення показника зросло з 2,01 до 2,60. Проте у 2018 році значення показника знизилось до 2,01, що є негативним фактором.

Показник оборотності власного капіталу – показник, який демонструє ефективність управління власним капіталом компанії, та вказує на те, скільки товарів та послуг було продано на кожну гривню залучених від власників коштів. Таким чином, оборотність власного капіталу підприємства спадає починаючи з

2015 року, і станом на 2018 рік було вироблено товарів і надано послуг на суму 3,02 гривні на кожну гривню залучених коштів власників. Значення показника є досить високим, проте його зниження є негативною тенденцією.

Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом суми власного капіталу (чистих активів), основним джерелом якого є прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності. Аналіз фінансових результатів діяльності слід почати з динаміку зміни чистого прибутку та чистого доходу від реалізації продукції, зображену на рис. 3.1.

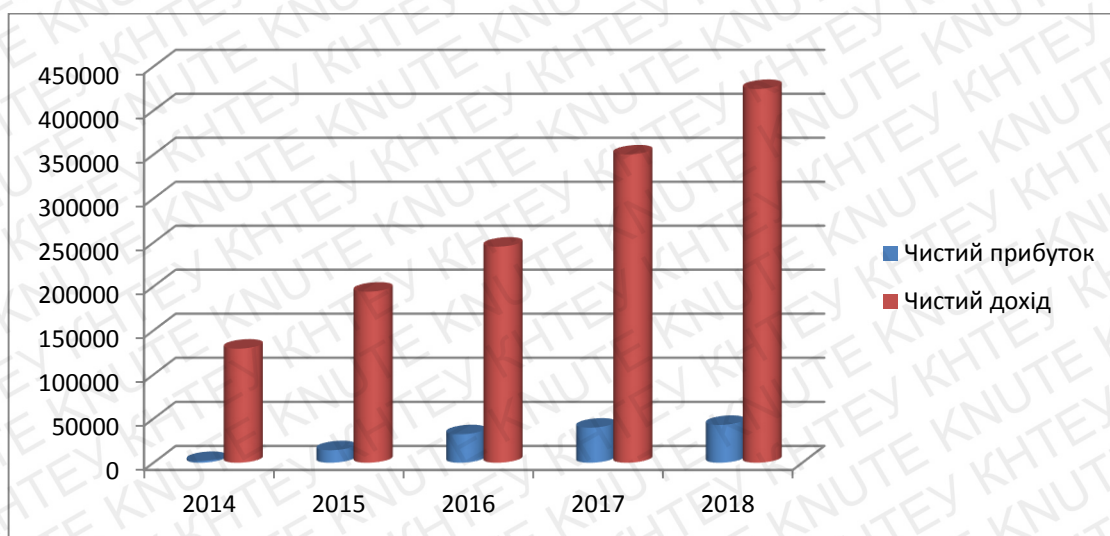

Рис. 3.1 Динаміка зміни чистого прибутку та чистого доходу від реалізації продукції ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»"

Проаналізувавши дані, можна зробити висновок, що зростання чистого доходу супроводжується зростанням чистого прибутку, але з меншим темпом приросту. Така тенденція є позитивною в роботі підприємства і свідчить про те, що підприємство отримує достатньо стабільний чистий прибуток.

Доцільно, на нашу думку буде провести аналіз рентабельності підприємства, оскільки показники рентабельності є відносними характеристиками фінансових результатів і ефективності діяльності підприємства.

Показники рентабельності є важливими для характеристики складових формування прибутку і доходів підприємства. При аналізі виробництва показники рентабельності використовуються як інструмент інвестиційної політики і ціноутворення. Вони більш повно, ніж прибуток, характеризують кінцеві

результати господарювання, тому що їх величина показує співвідношення між наявними та використаними ресурсами. Поведемо аналіз динаміки показників рентабельності підприємства за досліджуваний період, розрахунки зображено в табл. 3.4.

Таблиця 3.4

Динаміка показників показників рентабельності підприємства за період з 2014 по 2018 роки

Показник	2014 рік	2015 рік	2016 рік	2017 рік	2018 рік	Рекомендоване значення
1. Рентабельність власного капіталу	0,06	0,35	0,51	0,40	0,31	Збільшення
2. Рентабельність активів	0,03	0,19	0,34	0,29	0,21	Збільшення
3. Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	1,54	7,28	13,17	11,35	10,11	> 1

Аналізуючи розраховані нами показники рентабельності на підприємстві, можна зробити певні висновки:

1. Щодо рентабельності власного капіталу, то ми можемо спостерігати загальну тенденцію до збільшення з 2014 по 2016 рік, а це означає підвищення здатності компанії генерувати прибуток власникам. Проте у 2017 році значення показника дещо знизилось.

2. Рентабельність активів. Протягом періоду дослідження, а саме з 2014 по 2016 рік рентабельність активів підвищилася, факторами такого підвищення є оптимізація структури оборотних активів, і підвищення суми чистого прибутку.

3. Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком відповідає нормативним значенням, це говорить про розвиток, та покращення фінансового стану компанії.

Аналіз фінансового стану на підприємстві здійснюється шляхом розрахунку вибірових коефіцієнтів, проте оскільки підприємство функціонує вже досить давно, та має значну базу для аналізу, доцільним, на наш думку буде здійснити аналіз фінансового стану за допомогою кореляційно – регресійної моделі, яка дасть змогу виявити ті фактори які найбільше впливають дохід підприємства. [40]

Використання математичних методів є важливою умовою системного аналізу діяльності підприємства. Це досягається за рахунок скорочення термінів проведення аналізу, більш повного охоплення впливу факторів, що впливають на результати діяльності підприємства, заміни наближених або спрощених розрахунків точними обчисленнями. Для побудови кореляційно – регресійної моделі, візьмемо наступні показники:

- чистий дохід, тис. грн. (y) – результативна ознака;
- середньорічна вартість необоротних активів (x1), тис. грн.;
- собівартість (x2);
- рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком (x3);
- рентабельність активів (x4)

Наступним кроком є побудова таблиці даних для здійснення кореляційно – регресійного аналізу (табл.3.5).

Таблиця 3.5

Вхідні дані для побудови кореляційно регресійної моделі (розроблено автором на основі фінансової звітності ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина» ")

Рік	y	x1	x2	x3	x4
2013	103 421	37 609	93 357	1,18	0,02
2014	129 338	36 295	107 074	1,54	0,03

Продовження таблиці 3.5

2015	194 090	38 235	161 725	7,28	0,19
2016	245 296	42 232	195 449	13,17	0,34
2017	350 079	58 272	288 990	11,35	0,29
2018	424 512	106 962	358 153	10,11	0,21

Кореляційно-регресивний аналіз дасть можливість виявити фактори, що мають тісний зв'язок із результуючою ознакою.

Результати проведених розрахунків представлені у таблиці 3.6.

Таблиця 3.6

Результати кореляційного аналізу (розроблено автором)

	y	x1	x2	x3	x4
y	1	0,99	0,65	0,3	0,68
x		1	0,74	0,43	0,77
x			1	0,89	0,99

x				1	0,87
x					1

Для оцінки тісноти зв'язку між чистим доходом підприємства та ознаками застосуємо шкалу Чеддока. Дана шкала зокрема використовується для оцінки лінійного коефіцієнта кореляції Пірсона і множинного індексу кореляції, а величина коефіцієнта кореляції відображає сили зв'язку.

Таблиця 3.7

Характеристика тісноти зв'язку чистого доходу та факторних ознак (розроблено автором на основі [49])

Показник	Середньорічна вартість необоротних активів	Собівартість	Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	Рентабельність активів
Чистий дохід	Дуже сильна	Помітна	Помірна	Помітна

Оскільки відсутні фактори зі слабкою тісністю то для подальшого аналізу ми можемо використати фактори x_1 , x_2 , x_3 та x_4 . Наступником кроком є проведення оцінки регресійної статистики та тісноти зв'язку. Результати оцінки, що були проведені засобами MS Excel та модулем аналізу даних представлені в таблиці 3.8.

Таблиця 3.8

Регресійна статистика

Множинний R	0,999947587
R-квадрат	0,999895176
Нормований R-квадрат	0,999475879
Стандартна помилка	2881,153176
Спостереження	6

Скорегований коефіцієнт детермінації R^2 становить 0,9994, це означає, що зміна результативної ознаки відбулась на 99,9% через зміну факторів.

Таблиця 3.9

Результати дисперсійного аналізу

	df	SS	MS	F	Значимість F
Регресія	4	79181878260	19795469565	2384,696486	0,015357014
Залишок	1	8301043,625	8301043,625		
Всього	5	79190179303			

Таблиця 3.10

Результати регресійного аналізу

	<i>Стандартна помилка</i>	<i>t-статистика</i>	<i>P-Значення</i>	<i>Нижні 95%</i>	<i>Верхні 95%</i>
Чистий дохід	15729,58371	2,164740274	0,275494862	-165812,8477	233913,7744
Середньорічна вартість необоротних активів	1,031992584	-2,319134123	0,259172044	-15,50603827	10,71937984
Собівартість	0,153924731	2,773862627	0,064909059	-0,451359969	3,460238313
Рентабельність реалізованої продукції за чистим прибутком	21302,29783	2,277061661	0,263436423	-222164,7119	319178,0032
Рентабельність активів	823576,1448	-2,214785964	0,269996608	-12288572	8640482,226

Значення P менше 0,5, це означає, що при статистична гіпотеза впливу факторів на чистий дохід підприємства підтверджена.

Для оцінки значущості отриманих коефіцієнтів регресії використовується критерій t . Враховуючи те, що критичне значення цього показника складає $t_{\text{крит}}=3,72$ не перевищує розрахункові дані всіх обраних нами показників, можна зробити висновок, що коефіцієнти моделі при цих змінних значущі.

Аналіз отриманих значень дозволяє зробити висновок, що в середньому найбільш впливовішим фактором є такий показник як собівартість реалізованої продукції.

Таким чином, отримані результати моделювання дозволяють не тільки спрогнозувати загальні показники оцінки його діяльності, а й визначити розвиток підприємства у майбутньому.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Платоспроможність підприємства є істотною ознакою його фінансової стійкості і тому з ним тісно пов'язана. Протягом 2014 – 2018 років показники

платоспроможності на ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" знаходилися в межах нормативного значення. Покращити їх значення можна шляхом збільшення обсягу грошових активів та зменшення кількості запасів.

Одним із найважливіших показників фінансової стійкості підприємства є коефіцієнт автономії. Показник знаходиться в межах нормативів, що означає що підприємство здатне профінансувати свої активи за рахунок власних ресурсів.

Аналіз ділової активності вивчає рівень і рух різних коефіцієнтів фінансового обороту, які дають можливість підприємству визначити, наскільки ефективно використовуються його активи. На основі вище розрахованих показників, можемо спостерігати зниження коефіцієнтів оборотності у 2018 році, що пов'язано зі значним збільшення основних засобів. Задля підвищення оборотності власного капіталу, підприємству слід розширювати обсяги збуту. Щодо аналізу фінансових результатів підприємства можна зробити висновок, що компанія ефективно здійснює свою діяльність, оскільки спостерігається позитивна тенденція до зростання чистого доходу та чистого прибутку.

Оскільки на підприємстві аналіз фінансового стану здійснювався лише за допомогою розрахунку показників, було впроваджено до використання факторний аналіз та кореляційно – регресійну модель, що дозволить власникам не тільки дізнатися про поточний фінансовий стан, а також спрогнозувати майбутнє становище підприємства. Аналіз фінансового стану на підприємстві здійснюється за допомогою програми Excel, що є трудомістким процесом. Тому, було запропоновано автоматизувати цей процес шляхом використання спеціальної програми – Фінансист, за допомогою якої розраховується повний спектр фінансових коефіцієнтів та аналітичних таблиць, а також є можливість експорту даних та представлення їх у вигляді графіків та діаграм, що є дуже зручним для подальшого розгляду та аналізу отриманих даних.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження організації та методики аналізу фінансового стану ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина» за період з 2014 по 2018 років можемо зробити наступні висновки та пропозиції.

Головною метою аналізу фінансового стану підприємства є оцінка його фінансового становища і виявлення можливості підвищення ефективності функціонування підприємства. Тобто, фінансовий стан суб'єкта господарювання є характеристикою його фінансової конкурентоспроможності, характеристикою використання фінансових ресурсів і капіталу та виконання зобов'язань перед державою й іншими суб'єктами господарювання. Аналіз фінансового стану суб'єкта господарювання є невід'ємною частиною управління фінансами. На основі аналізу фінансового стану підприємства можна зробити висновки про позитивні та негативні явища на підприємстві, про сильні та слабкі сторони підприємства та фактори, що призвели до їх виникнення. Інформація про результати фінансового аналізу цікавить не лише зовнішніх суб'єктів (власників, менеджерів, службовців), а й зовнішніх суб'єктів (постачальників, інвесторів, кредиторів тощо).

Дослідивши спеціальну літературу та нормативно – правову базу, що стосуються аналізу фінансового стану, можна сказати що це питання досить розповсюджене та актуальне серед вітчизняних та зарубіжних науковців. Проте аналіз фінансового стану підприємств базується на ряді різних методів і розраховується на основі різних оцінок та їх впливу на загальний результат, що потребує розробки ефективного механізму діагностики фінансового стану підприємств.

Організаційно – економічна характеристика підприємства показала нам загальний фінансовий стан досліджуваного підприємства, а також його специфіку діяльності та організаційну структуру. ПрАТ "Роменський завод "Тракторозапчастина" є цілісним, неподільним комплексом, не має дочірніх підприємств, та здійснює свою діяльність відповідно до Статуту підприємства.

Приймає участь у найбільших міжнародних сільськогосподарських і промислових виставках, на яких якість продукції заводу знаходить постійне визнання.

Аналіз динаміки основних економічних показників підприємства, та виявили позитивну тенденцію до зростання як активів так і пасивів підприємства протягом досліджуваного періоду. Такі зміни відбулись за рахунок покращення майнового стану підприємства, а саме збільшення суми основних засобів та запасів. Щодо аналізу пасивів підприємства, то ми спостерігаємо збільшення частки власних джерел у валюті пасиву балансу, що свідчить про підвищення фінансової стійкості та незалежності компанії від позикових і залучених коштів.

Також прослідковується щорічне зростання суми чистого доходу та чистого прибутку підприємства, що свідчить про зростання масштабів діяльності підприємства, розширення сфер діяльності та зміцнення позицій на ринку. Так, з 2014 по 2018 рік відбулося зростання доходу на загальну суму 292233 тис.грн. або на 199,04%. Таке зростання відбулось за рахунок стабільного збільшення чистого доходу від реалізації продукції з 129338 тис.грн. у 2014 році до 424512 тис.грн. у 2018 році. Чистий дохід займає найбільшу частку в загальній сумі доходів від операційної діяльності. Саме за рахунок доходу виконуються зобов'язання підприємства перед бюджетом, банками та іншими підприємствами, організаціями. Таким чином, дохід є основним показником виробничих та фінансових показників компанії.

Аналіз показників фінансового стану підприємства: ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості, ділової активності та рентабельності показав, що протягом 2014 – 2018 років на ПрАТ "Роменський завод «Тракторозапчастина»" вони знаходилися в межах нормативного значення, що свідчить про успішність діяльності підприємства та вірно обраної стратегії розвитку.

Для комплексного та послідовного здійснення аналізу фінансового стану, було складено організаційно – інформаційну модель, до якої входять 5 основних блоків. Також для підвищення ефективності організації ведення обліку на підприємстві, нами було запропоновано автоматизувати цей процес шляхом

застосування відповідних комп'ютерних програм, за допомогою яких можна швидко дізнатися поточний фінансовий стан підприємства, а також розрахувати необхідні показники та проаналізувати їх в динаміці.

Для покращення якості проведення аналізу фінансового стану підприємства було запропоновано:

- використовувати організаційно – інформаційну модель, що дозволить структурувати основні елементи аналізу та прискорити строки його проведення,
- здійснювати аналіз фінансового стану з використанням факторного та кореляційно-регресійного аналізу, оскільки саме з його допомогою можливо визначити вплив факторів на кожен з показників та спрогнозувати подальше становище підприємства,
- автоматизувати процес проведення аналізу, шляхом застосування відповідної комп'ютерної програми «Фінансит», за допомогою якої можна швидко дізнатися про поточний фінансовий стан підприємства, а також розрахувати необхідні показники та проаналізувати їх в динаміці.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Базилінська, О. Я. Фінансовий аналіз: теорія та практика [Текст] / Базилінська О. Я. - К.: Центр учбової літератури, 2011. - 328с.
2. Биховченко В. П. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства на прикладі ПрАТ Авіакомпанія «Міжнародні Авіалінії України» / В. П. Биховченко, О. О. Синиця. // ЖУРНАЛ НАУКОВИЙ ОГЛЯД. – 2019. – №55.
3. Біленький О. Ю. Аналіз конкурентних стратегій в умовах глобалізації економічної діяльності / О. Ю. Біленький // Економічний аналіз : зб. наук. праць/ Тернопільський національний економічний університет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль : Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2015. – Том 21. – № 2. – С. 36-41.
4. Білик М.Д. Фінансовий стан підприємства: теорія, методика / М.Д. Білик, І. Л. Котов // Формування ринкових відносин в Україні. – 2013. – № 5. – С. 86–92.
5. Білуха М. Т. Курс аудиту : підручник / М. Т. Білуха. - К. : Вища шк. ; Знання, 1998. - 574 с.
6. Богацька Н. М. Прибуток підприємства: формування та резерви збільшення в умовах ринкової економіки / Н. М. Богацька. // Ефективна економіка. – 2019.
7. Валінкевич Н. В. Теоретичний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства / Н. В. Валінкевич, О.А.Солотвінський // Молодий вчений. – 2014. – № 12 (15). – С. 84–89.
8. Гайдаєнко О. Застосування кореляційно – регресійного аналізу для прогнозування результатів діяльності підприємства/ О. Гайдаєнко, Л. Коваленко.// ОБЛІК.ЕКОНОМІКА. МЕНЕДЖМЕНТ: наукові нотатки. – 2017. – №1. – С. 16-23.
9. Герасимович А.М. Аналіз банківської діяльності [Текст] : підручник / А. М. Герасимович, М. Д. Алексеєнко, І. М. Парасій Вергуненко та ін.; За ред. А. М. Герасимовича. — К.: КНЕУ, 2005. — 599 с.
10. Господарський кодекс України [Електронний ресурс] : Кодекс України від 16.01.2003 № 436-IV [зі змін. та доп.] // Офіційний веб-сайт Верховної ради України. - Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/436-15.-30.01.2012>.

11. Гошко Т. Д. Використання інформаційних технологій при аналізі фінансового стану підприємства/ Т. Д. Гошко. // Вісник Львівського національного аграрного університету. – 2017. – №45.
12. Громова А. Є. Аналіз фінансового стану підприємства з огляду ефективного використання фінансових ресурсів / А. Є. Громова, К. В. Крамаренко, Т. О. Рудик. // Молодий вчений. – 2016. – №5. – С. 44–47.
13. Губарик О.М. Оцінка ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства на підставі фінансової звітності та бухгалтерського балансу // Загальні питання економіки.– 2010.– №23. – С. 38–41.
14. Деркач О.В., Кавтиш О.П. Проблеми аналізу фінансового стану підприємств // Ефективна економіка.– 2013.– №4
15. Закон України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні" [Електронний ресурс] від 16.07.1999 р. №996-XIV. Офіційний веб-сайт Верховної ради України. - Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
16. Карпець О.С. Концептуальний модельний базис оцінки фінансового стану підприємств // Науковий вісник Херсонського державного університету.– Серія: Економічні науки.– 2014.– Вип. 6, Ч. 2. – С. 178–182.
17. Книшек О. О. Фінансовий аналіз діяльності підприємства в умовах економічної нестабільності / О. О. Книшек, Ю. О. Тарасенко. // Економічний простір. – 2018. – №139. – С. 171–181. 8
18. Ковалев, В. В. Финансовая отчетность и ее анализ (основы балансоведения) [Текст] : учеб.пособие / В. В. Ковалев, В. В. Ковалев. – М.: ТК Велби, Изд-во Проспект, 2004. – 432 с
19. Ковтуненко Ю.В. Методичні основи аналізу фінансового стану промислового підприємства / Ю.В. Ковтуненко / Економіка. Фінанси. Право. – 2016. – № 8/2. – С. 40-41.
20. Колосенко К.О. Аналіз напрямків підвищення ефективності використання ресурсного потенціалу підприємства // Розвиток підприємництва як фактор росту національної економіки. Матеріали XVI Міжнародної науковопрактичної

конференції, м. Київ 22 листопада 2017 р. – К.: НТУУ «КПІ ім. І. Сікорського» – 2017. – с. 115.

21. Колосенко К.О. Шляхи підвищення ефективності управління ресурсним потенціалом. / Колосенко К.О, О.І. Андрусь. // Економічні студії. – 2018. – №4(22).

22. Костирко Л. А. Комплексний аналіз фінансового потенціалу підприємств / Л. А. Костирко, О. О. Серета. // Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі.. – 2018. – №1. – С. 68–79.

23. Крухмаль О.В. Антикризове управління в забезпеченні фінансової стійкості банківської системи: навч. посіб. / О.В. Крухмаль, В.В. Коваленко – Суми: УАБС НБУ, 2011. – 198 с.

24. Левицька А. О. Конкурентні переваги підприємства, сутність та джерела формування / А. О. Левицька // Вісник Хмельницького національного університету. – 2012. – № 4. – С. 51-54.

25. Мазур В. А. Методика аналізу фінансового стану підприємства відповідно до вимог внутрішніх і зовнішніх користувачів / В. А. Мазур, О. Ф. Томчук, Ю. Ю. Браніцький. // ЕКОНОМІКА. ФІНАНСИ. МЕНЕДЖМЕНТ: актуальні питання науки і практики. – 2017. – №3. – С. 7–20.

26. Меліхова Т. О. Аналіз фінансового стану та виявлення загроз як засіб прогнозування ймовірності банкрутства промислового підприємства / Т. О. Меліхова. // REVIEW OF TRANSPORT ECONOMICS AND MANAGEMENT. – 2019. – С. 48–57.

27. Методичні рекомендації з аналізу і оцінки фінансового стану підприємств [Електронний ресурс] // Центральна Спілка споживчих товариств України. – 2006. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0006626-06>.

28. Мец, В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства [Текст] : навчальний посібник / В. О. Мец. – К., 2003. – 280 с.

29. Митрофанова Г.В.,Кравченко Г.О.,Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: Навч. посіб. / Г.В. Митрофанов, Г.О. Кравченко, Н.С. Барабаш та ін. / За ред. проф. Г.В. Митрофанова. – К.: КНТЕУ, 2002 – 301 с.

30. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 536 с.
31. Моряков Р. Особливості здійснення контролю фінансового стану на підприємстві / Р. Моряков. // Науковий Вісник КНТЕУ. – 2018. – С. 127–133.
32. Назарова Т. Ю. Аналіз стану діяльності промислових підприємств України / Т. Ю. Назарова // Бізнес Інформ. – 2016. – № 7 (462). – С. 58-66.
33. Ніколаєва С. П. Сутність, прийоми та методи аналізу фінансового стану підприємств / С. П. Ніколаєва. // Економічні науки. – 2011. – №20. – С. 317–324.
34. Огданська А. Формування системи показників аналізу ділової активності підприємства / А. Огданська. // Науковий Вісник КНТЕУ. – 2018. – С. 141–147.
35. Павловська О.В. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення / О.В. Павловська – К.: КНЕУ, 2010. – 388 с
36. Панасюк Б. М. Оцінка та шляхи покращення фінансового стану підприємства / Б. М. Панасюк, Ю. В. Шулик. // Наукові записки НаУОА. Серія «Економіка». – 2019. – №81.
37. Пігуль Н. Г. Аналіз фінансової стійкості підприємств України / Н. Г. Пігуль, А. В. Клименко. // Приазовський економічний вісник. – 2019. – №1. – С. 186–190.
38. Про затвердження Методики проведення поглибленого аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] // Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій. – 1997. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-97>.
39. Романова Т.В., Даровський Є.О. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. Ефективна економіка. URL: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3976> (дата звернення 05 June 2019).
40. Русак Н.А. Фінансовий аналіз суб'єкта господарювання. – М.: Перспектива, 2005. – 309 с.
41. Сарапіна О.А. Системний аналіз фінансового стану підприємства: методика та напрями вдосконалення // Науковий вісник Херсонського державного університету.– Серія: Економічні науки.– 2013.– Вип. 1. – С. 96–99.

42. Скриньковський Р.М., Семчук Ж.В. Фінансовий стан підприємств: сутність, прийоми та методи проведення аналізу // Економіка та держава.– 2014.– №3. – С. 47–49.
43. Тютюнник Ю. М. Механізми факторного аналізу показників фінансового стану галузей економіки / Ю. М. Тютюнник, С. В. Тютюнник. // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – С. 421–429.
44. Фінанси підприємств: навч. посіб. / Аранчій В.І., Чумак В.Д., Бражник Л.В., - 2-ге видання, розшир. та доповн. – Полтава: РВ ПДАА, 2018.- 350 с.
45. Фролова Т.О. Фінансовий аналіз: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення / Т.О. Фролова – К.: Видавництво європейського університету, 2011. – 253 с.
46. Харабара І. І. Економічна сутність фінансових результатів / І. І. Харабара. // Вісник студентського наукового товариства «ВАТРА». – 2019. – №56. – С. 261–267.
47. Цал-Цалко Ю. С. Фінансовий аналіз [Текст] : підручник / Ю. С. Цал-Цалко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. - 566 с.
48. Шеремет, О. О. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / О. О. Шеремет. — К.: НУХТ, 2005. — 196 с.
49. Шкала Чеддока [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://math.semestr.ru/corel/cheddok.php>.
50. Щодо Методичних рекомендацій по аналізу фінансово-господарського стану підприємств та організацій [Електронний ресурс] // Державна Податкова Адміністрація України. – 1998. – Режим доступу до ресурсу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2117225-98>.

ДОДАТКИ

ДОДАТОК А

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2014 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2941	2607
первісна вартість	1001	3144	3144
накопичена амортизація	1002	203	537
Незавершені капітальні інвестиції	1005	4074	1092
Основні засоби:	1010	29660	32216
первісна вартість	1011	57660	65053
знос	1012	28000	32837
Усього за розділом I	1095	36675	35915
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	9773	12117
Виробничі запаси	1101	3824	4898
Незавершене виробництво	1102	3868	2230
Готова продукція	1103	2081	4989
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	11508	7940
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	789	876
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	3536	7386
Гроші та їх еквіваленти	1165	1	1109
Рахунки в банках	1167	1	1109
Інші оборотні активи	1190	528	452
Усього за розділом II	1195	26135	29880
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	62810	65795
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13344	13344
Додатковий капітал	1410	2995	2995
Резервний капітал	1415	710	767
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	13972	15906
Усього за розділом I	1495	31021	33012
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			

Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	15906	12794
за товари, роботи, послуги	1615	13508	18433
за розрахунками з бюджетом	1620	196	169
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	0
за розрахунками зі страхування	1625	565	427
за розрахунками з оплати праці	1630	1093	767
за одержаними авансами	1635	502	165
Інші поточні зобов'язання	1690	19	28
Усього за розділом III	1695	31789	32783
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	62810	65795

ДОДАТОК Б

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2015 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2607	2274
первісна вартість	1001	3144	3144
накопичена амортизація	1002	537	870
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1092	767
Основні засоби:	1010	32216	37514
первісна вартість	1011	65053	74075
знос	1012	32837	36561
Усього за розділом I	1095	35915	40555
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	12117	19347
Виробничі запаси	1101	4898	12878
Незавершене виробництво	1102	2230	1338
Готова продукція	1103	4989	4750
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	7940	10730
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	876	1575
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	7386	4565
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	0	113
Гроші та їх еквіваленти	1165	1109	3291
Рахунки в банках	1167	1109	3291
Інші оборотні активи	1190	452	728
Усього за розділом II	1195	29880	40349
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	65795	80904
Пасив			
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13344	13344
Додатковий капітал	1410	2995	2995
Резервний капітал	1415	767	866
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	15906	29947
Усього за розділом I	1495	33012	47152
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			

Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	12794	0
за товари, роботи, послуги	1615	18433	25111
за розрахунками з бюджетом	1620	169	2484
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	2294
за розрахунками зі страхування	1625	427	505
за розрахунками з оплати праці	1630	767	1092
за одержаними авансами	1635	165	4350
Інші поточні зобов'язання	1690	28	210
Усього за розділом III	1695	32783	33752
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	65795	80904

ДОДАТОК В

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2016 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	2274	1940
первісна вартість	1001	3144	3144
накопичена амортизація	1002	870	1204
Незавершені капітальні інвестиції	1005	767	515
Основні засоби:	1010	37514	41453
первісна вартість	1011	74075	83410
знос	1012	36561	41957
Усього за розділом I	1095	40555	43908
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	19347	24422
Виробничі запаси	1101	12878	16690
Незавершене виробництво	1102	1338	2275
Готова продукція	1103	4750	4573
Товари	1104	381	884
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	10730	26470
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	1575	2446
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	4565	4422
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	113	33
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	3291	4239
Готівка	1166	0	0
Рахунки в банках	1167	3291	4239
Інші оборотні активи	1190	728	837
Усього за розділом II	1195	40349	62869
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	80904	106777
IV. Пасив			
	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13344	13344
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	0	0
Капітал у дооцінках	1405	0	0

Додатковий капітал	1410	2995	2995
Емісійний дохід	1411	0	0
Накопичені курсові різниці	1412	0	0
Резервний капітал	1415	866	1573
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	29947	61551
Неоплачений капітал	1425	0	0
Вилучений капітал	1430	0	0
Інші резерви	1435	0	0
Усього за розділом I	1495	47152	79463
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
за товари, роботи, послуги	1615	25111	18944
за розрахунками з бюджетом	1620	2484	711
за у тому числі з податку на прибуток	1621	2294	286
за розрахунками зі страхування	1625	505	535
за розрахунками з оплати праці	1630	1092	1670
за одержаними авансами	1635	4350	4983
Інші поточні зобов'язання	1690	210	471
Усього за розділом III	1695	33752	27314
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	80904	106777

ДОДАТОК Г

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2017 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1940	1607
первісна вартість	1001	3144	3144
накопичена амортизація	1002	1204	1537
Незавершені капітальні інвестиції	1005	515	1593
Основні засоби:	1010	41453	69435
первісна вартість	1011	83410	119155
знос	1012	41957	49720
Усього за розділом I	1095	43908	72635
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	24422	40152
Виробничі запаси	1101	16690	24337
Незавершене виробництво	1102	2275	3753
Готова продукція	1103	4573	11121
Товари	1104	884	941
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	26470	33933
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	2446	4321
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	4422	7710
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	33	83
Гроші та їх еквіваленти	1165	4239	3263
Рахунки в банках	1167	4239	3263
Інші оборотні активи	1190	837	1272
Усього за розділом II	1195	62869	90734
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	106777	163369
Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13344	13344
Додатковий капітал	1410	2995	2995
Резервний капітал	1415	1573	2280

Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	61551	100593
Усього за розділом I	1495	79463	119212
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
за товари, роботи, послуги	1615	18944	30771
за розрахунками з бюджетом	1620	711	2820
за у тому числі з податку на прибуток	1621	286	0
за розрахунками зі страхування	1625	535	558
за розрахунками з оплати праці	1630	1670	2149
за одержаними авансами	1635	4983	6718
Інші поточні зобов'язання	1690	471	1141
Усього за розділом III	1695	27314	44157
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	106777	163369

Баланс (Звіт про фінансовий стан) на 31.12.2018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи:	1000	1607	1274
первісна вартість	1001	3144	3144
накопичена амортизація	1002	1537	1870
Незавершені капітальні інвестиції	1005	1593	1237
Основні засоби:	1010	69435	138778
первісна вартість	1011	119155	199623
знос	1012	49720	60845
Усього за розділом I	1095	72635	141289
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	40152	60431
Виробничі запаси	1101	24337	35533
Незавершене виробництво	1102	3753	4379
Готова продукція	1103	11121	20264
Товари	1104	941	255
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	33933	36219
Дебіторська заборгованість за розрахунками:	1130	4321	8612
за виданими авансами			
з бюджетом	1135	7710	12512
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	83	246
Гроші та їх еквіваленти	1165	3263	8
Рахунки в банках	1167	3263	8
Інші оборотні активи	1190	1272	751
Усього за розділом II	1195	90734	118779
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0
Баланс	1300	163369	260068
Пасив	Код рядка	На початок звітнього періоду	На кінець звітнього періоду
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	13344	13344
Додатковий капітал	1410	2995	2995
Резервний капітал	1415	2280	2280
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	100593	143495

Усього за розділом I	1495	119212	162114
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Усього за розділом II	1595	0	0
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
за товари, роботи, послуги	1615	30771	83984
за розрахунками з бюджетом	1620	2820	2753
за у тому числі з податку на прибуток	1621	0	1814
за розрахунками зі страхування	1625	558	1052
за розрахунками з оплати праці	1630	2149	3651
за одержаними авансами	1635	6718	4550
Інші поточні зобов'язання	1690	1141	1964
Усього за розділом III	1695	44157	97954
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0
Баланс	1900	163369	260068

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2014 рік.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	129338	103421
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-107074	-93357
Валовий: прибуток	2090	22264	10064
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	17484	8503
Адміністративні витрати	2130	-4359	-4125
Витрати на збут	2150	-2896	-2254
Інші операційні витрати	2180	-28057	-9052
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	4436	3136
Інші доходи	2240	906	108
Фінансові витрати	2250	-1406	-1408
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-1096	-218
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	0	0
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	2840	1618
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-849	-483
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	1991	1135
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	1991	1135
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	93652	71835
Витрати на оплату праці	2505	17895	19001
Відрахування на соціальні заходи	2510	6957	7310
Амортизація	2515	5707	5485

Інші операційні витрати	2520	22856	5371
Разом	2550	147067	109002
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	53375141	53375141
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	53375141	53375141
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,0373	0,02126
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,0373	0,02126
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

ДОДАТОК Е

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2015 рік.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	194090	129338
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-161725	-107074
Валовий: прибуток	2090	32365	22264
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	13529	17484
Адміністративні витрати	2130	-5258	-4359
Витрати на збут	2150	-7177	-2896
Інші операційні витрати	2180	-15372	-28057
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	18087	4436
Інші доходи	2240	1011	906
Фінансові витрати	2250	-630	-1406
Втрати від участі в капіталі	2255	0	0
Інші витрати	2270	-1211	-1096
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	17257	2840
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-3117	-849
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	14140	1991
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	14140	1991
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	120953	93652
Витрати на оплату праці	2505	21714	17895
Відрахування на соціальні заходи	2510	8284	6957
Амортизація	2515	5953	5707
Інші операційні витрати	2520	20092	22856
Разом	2550	176996	147067
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	53375141	53375141

Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	53375141	53375141
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,26492	0,0373
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,26492	0,0373
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

ДОДАТОК Є

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2016 рік.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	245296	194090
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-195449	-161725
Валовий: прибуток	2090	49847	32365
Валовий: збиток	2095	0	0
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	12133	13529
Інші операційні доходи	2120	12133	13529
Адміністративні витрати	2130	-5865	-5258
Витрати на збут	2150	-6063	-7177
Інші операційні витрати	2180	-10548	-15372
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	39504	18087
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Інші доходи	2240	171	1011
Фінансові витрати	2250	0	-630
Інші витрати	2270	-259	-1211
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	39416	17257
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	7105	3117
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	32311	14140
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	32311	14140
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	145398	120953
Витрати на оплату праці	2505	31723	21714
Відрахування на соціальні заходи	2510	6975	8284
Амортизація	2515	7459	5953

Інші операційні витрати	2520	17718	20092
Разом	2550	209273	176996
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	53375141	53375141
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	53375141	53375141
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,60536	0,26492
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,60536	0,26492
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

ДОДАТОК Ж

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2017 рік.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	350079	245296
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-288990	-195449
Валовий: прибуток	2090	61089	49847
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	11580	12133
Адміністративні витрати	2130	-7513	-5865
Витрати на збут	2150	-8450	-6063
Інші операційні витрати	2180	-8101	-10548
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	48605	39504
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Інші доходи	2240	310	171
Інші витрати	2270	-426	-259
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	48489	39416
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	8740	7105
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	39749	32311
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	39749	32311
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	212014	145398
Витрати на оплату праці	2505	43327	31723
Відрахування на соціальні заходи	2510	9538	6975
Амортизація	2515	8379	7459
Інші операційні витрати	2520	20224	17718
Разом	2550	293482	209273

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	53375141	53375141
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	53375141	53375141
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,74471	0,60536
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,74471	0,60536
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0

Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід) за 2018 рік.

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	424512	350079
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	-358153	-288990
Валовий: прибуток	2090	66359	61089
Валовий: збиток	2095	0	0
Інші операційні доходи	2120	14543	11580
Адміністративні витрати	2130	-8778	-7513
Витрати на збут	2150	-8022	-8450
Інші операційні витрати	2180	-11949	-8101
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток	2190	52153	48605
Фінансовий результат від операційної діяльності: збиток	2195	0	0
Інші доходи	2240	12284	310
Інші витрати	2270	-12087	-426
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток	2290	52350	48489
Фінансовий результат до оподаткування: збиток	2295	0	0
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-9448	-8740
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	0	0
Чистий фінансовий результат: прибуток	2350	42902	39749
Чистий фінансовий результат: збиток	2355	0	0
II. СУКУПНИЙ ДОХІД			
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	42902	39749
III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ			
Матеріальні затрати	2500	271229	212014
Витрати на оплату праці	2505	60690	43327
Відрахування на соціальні заходи	2510	13376	9538
Амортизація	2515	13477	8379

Інші операційні витрати	2520	22802	20224
Разом	2550	381574	293482
IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ			
Середньорічна кількість простих акцій	2600	53375141	53375141
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	53375141	53375141
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	0,80378	0,74471
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	0,80378	0,74471
Дивіденди на одну просту акцію	2650	0	0